

Sygn. akt I KA 8/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Departamentu do Spraw
Wojskowych: Gerarda Konopki,
w sprawie ppłk rez. M.P. i płk rez. K.S. oskarżonych z art. 305 § 2 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 24 listopada 2022 r.,
apelacji, wniesionych przez prokuratora w stosunku do obu oskarżonych i obrońcy
w stosunku do oskarżonego płk rez. K.S.
od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 4 lutego 2022 r., sygn. akt So. 16/18,

**I. uchyla pkt XIII, XVIII i XIX zaskarżonego wyroku w
odniesieniu do płk rezerwy K.S. oraz pkt XXXII tego wyroku w
odniesieniu do ppłk rezerwy M.P. i sprawę w tym zakresie
przekazuje do ponownego rozpoznania Wojskowemu Sądowi
Okręgowemu w Poznaniu;**

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. wymierza pŁk rezerwy K.S. 14.400 zł (czternaście tysięcy czterysta) tytułem opŁat za postępowanie odwoławcze;

IV. obciŁża pŁk rezerwy K.S. kosztami sŁdowymi postępowania odwoławczego w części, w której nie uwzględniono apelacji jego obrońcy;

V. obciŁża Skarb Państwa kosztami sŁdowymi postępowania odwoławczego w części, w której nie uwzględniono apelacji prokuratora.

UZASADNIENIE

Na wstępie trzeba zauważyć, że rzeczą każdego sądu odwoławczego, w ramach obowiązku wynikającego z treści art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k., jest przeprowadzenie w konkretnej sprawie oceny, czy może sporządzić uzasadnienie swojego wyroku na formularzu UK 2 (art. 99a § 1 k.p.k.) w taki sposób, który zagwarantuje stronie prawo do rzetelnego procesu odwoławczego, a więc rzetelnego i konkretnego ustosunkowania się w toku postępowania do każdego istotnego argumentu zawartego w apelacji strony i przedstawienia takiej oceny właśnie w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2020 r., I KA 1/20). W realiach niniejszej sprawy, zważywszy na liczbę postawionych oskarżonym zarzutów, fakt zaskarżenia orzeczenia przez dwie strony postępowania, a także charakter zarzutów odwoławczych, sporządzenie uzasadnienia wyroku na formularzu pozostawałoby w sprzeczności z prawem stron do zapoznania się z argumentacją leżącą u podstaw wydanego orzeczenia i nie gwarantowałoby prawa do rzetelnego procesu.

I. Pułkownik rezerwy K.S. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od października 2014 r. do czerwca 2015 r. w B. wielokrotnie, w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, działał na szkodę interesu publicznego, przekraczając swoje uprawnienia w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz osobistej w ten sposób, że jako Szef R. w B. nie mniej niż czterdziestokrotnie wydał, zatrudnionemu w R. w B. na stanowisku kierowcy P.K.,

polecenia wykonania czynności nie związanych z jego zakresem obowiązków, polegających między innymi na: dokonywaniu podczas służbowego czasu pracy prywatnych zakupów różnego rodzaju przedmiotów i przewożeniu ich do miejsca zamieszkania, dokonywaniu wymiany opon w prywatnym pojeździe samochodowym oraz dokonywaniu jego mycia i czyszczenia, odbieraniu wyników lekarskich swojej żony A.S., przewożeniu wymienionej po terenie B. oraz z miejsca i do miejsca swojego zamieszkania, unikając tym samym konieczności osobistego wykonania tych czynności oraz poniesienia związanych z nimi kosztów, czym działał na szkodę Skarbu Państwa – R. w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

2. w okresie od 18 lipca 2014 r. do 6 czerwca 2015 r. w B., działając ze z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, nie mniej niż 7 razy, przyjął od prokurenta firmy „A.[...]” Sp. z o. o. - sp. komandytowej z J. - J.S. korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B.:

- w dniu 18 lipca 2014 r. podczas spotkania odbywającego się na terenie restauracji „W.” w B., przyjął kwotę pieniężną w nieustalonej wysokości w gotówce oraz produkty mięsne określane jako „kulka” o nieustalonej wartości,
- w dniu 25 lipca 2014 r. podczas spotkania odbywającego się na terenie siedziby R. w B., przyjął napój alkoholowy w postaci butelki whisky marki „[...]” o wartości nie mniejszej niż 814 zł,
- w dniu 22 sierpnia 2014 r. w B. przyjął kwotę pieniężną w nieustalonej wysokości w gotówce oraz produkty mięsne określane jako „kulka” o nieustalonej wartości,
- w dniu 3 grudnia 2014 r. w B. przyjął kwotę pieniężną w nieustalonej wysokości w gotówce oraz produkty mięsne określane jako „kulka” o nieustalonej wartości,
- w dniu 19 grudnia 2014 r., podczas spotkania odbywającego się na terenie siedziby R. w B., przyjął kwotę pieniężną w wysokości 50 000 zł w gotówce oraz nieustalonej wartości napój alkoholowy w postaci butelki koniaku,

- w dniu 31 stycznia 2015 r. w B. przyjął kwotę pieniężną w nieustalonej wysokości w gotówce oraz produkty mięsne określane jako „kulka” o nieustalonej wartości,

- w okresie od maja do czerwca 2015 r. w B. przyjął dwa bilety na odbywający się 6 czerwca 2015 r. w B. mecz piłkarski - finał Ligi Mistrzów o łącznej wartości nie mniejszej niż 28 000 złotych, a następnie na tym meczu przebywał,

gdzie łączna wartość przyjętych korzyści w gotówce wyniosła nie mniej niż 300 000 zł, a łączna wartość wszystkich korzyści wyniosła nie mniej niż 328 814 zł, w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a także podczas realizacji określonych inwestycji, a w szczególności w związku z zadaniem inwestycyjnym nr [...] polegającym na budowie hangaru dla śmigłowców w Jednostce Wojskowej [...] w I. zleconym firmie A. na podstawie wygranego w dniu 15 listopada 2013 r. przetargu nr [...] początkowo na kwotę 26 578 578,91 zł brutto, gdzie po ponownym przeprojektowaniu inwestycji i po wielokrotnych uzgodnieniach, odbywających się w okresie 2014 i 2015 roku, spowodował zlecenie firmie A. w dniu 26 maja 2015 r., w ramach przedmiotowej inwestycji, zadania dodatkowego, w oparciu o zamówienie publiczne z wolnej ręki, na podstawie umowy nr [...]1 z dnia 26.05.2015 r. na kwotę 7 551 074,25 zł, a ponadto zmierzał do zawarcia z firmą A. ugody sądowej przed Sądem Rejonowym VIII Wydziałem Gospodarczym w Bydgoszczy (sygn. VIII GCo [...]) na wykonanie w ramach tej samej inwestycji, czyli budowy hangaru dla śmigłowców w Jednostce Wojskowej [...] w I. robót zamiennych na kolejną dodatkową, nieprzewidzianą wcześniej, kwotę 19 302 129 zł, niezgodnie z zasadami określonymi w art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), przy czym przyjęta łącznie korzyść była znacznej wartości, tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 5 k.k. w zb. z art. 228 § 3 k.k. w związku z art. 12 k.k.,

3. w dniach od 31 lipca do 1 sierpnia 2014 r. w U. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej, w ten sposób, że zajmując stanowisko

Szefa R. w B., przyjął od prezesa firmy „B.” z B. - M.K. zaproszenie do pobytu w Hotelu [...], z którego to zaproszenia skorzystał, a czego koszt w wysokości nie mniej niż 587,15 zł poniósł wyłącznie - M.K., w związku z tym, iż wykonywał on funkcję inżyniera kontraktu, w zadaniu inwestycyjnym nr [...] polegającym na budowie hangaru dla śmigłowców w Jednostce Wojskowej [...] w I., zleconym firmie „A.” Sp. z o. o.- sp. komandytowa z J. na podstawie umowy nr [...] z R. w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 1 k.k.,

4. we wrześniu 2014 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B. przyjął od - M.R., syna właściciela firmy C. w P. - K.L. 4 opony zimowe [...] o łącznej wartości 974,31 zł, w związku z tym, iż wymieniona firma wykonywała zadanie inwestycyjne zlecone przez R. w B. związane z przebudową budynku koszarowego nr [...] w L., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 1 k.k.,

5. w dniu 21 listopada 2014 r. w B. przyjął obietnicę udzielenia korzyści osobistej w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przy czym obietnica została udzielona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B., przyjął od prezesa firmy „C.” w P. - K.L. oraz jego syna - M.R. obietnicę montażu pompy ciepła w swoim domu prywatnym, w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z tym, iż wymieniona firma wykonywała zadanie inwestycyjne zlecone przez R. w B. związane z przebudową budynku koszarowego nr [...] w L. oraz w związku z przetargiem nr [...]2 organizowanym w okresie od 31 października 2014 r. do 10 grudnia 2014 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji projektowej i modernizację budynku dla trenera Ś. dla potrzeb Centrum Szkolenia [...] w T., dokonując uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „C.”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7

ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

6. w dniu 12 grudnia 2014 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B., przyjął od prezesa firmy „E.” z B. - J.W. nieustalonej wartości napoje alkoholowe i pieniądze w łącznej w kwocie 4 500 zł, pochodzące w wysokości 2 000 zł od samego J.W. oraz w wysokości 2 500 zł od W.O. z firmy I. z R. koło T., w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla firmy E. podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]3 organizowanym w okresie od 6 listopada 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę hangaru nr [...] na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L. dla potrzeb tej jednostki, dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.” oraz w związku z przetargiem nr [...]3 organizowanym w okresie od 31 października 2014 r. do 20 lutego 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługiwo-technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B., również dokonując uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie rozstrzygnięcie wymienionych przetargów zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), a także w związku z tym, iż nadużywając swoich uprawnień miał wyrazić zgodę na uniknięcie kary umownej przez firmę I. W.O., za opóźnienie dostarczenia dokumentacji projektowej do wymienionej inwestycji przebudowy

hangaru nr [...] na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

7. w dniach 12 grudnia 2014 r. i 13 grudnia 2014 r. w T. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., przyjął od prezesa firmy „B.” z B. - M.K. zaproszenie do udziału w otwarciu biurowca [...] i skorzystania z usługi hotelowej oraz transportu na trasie B. – T., z którego to zaproszenia skorzystał, czego koszt w wysokości nie mniejszej niż 250 zł poniósł wyłącznie - M.K., w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]4 organizowanym w okresie od 17 października 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na usługę Inżyniera Kontraktu dla projektu "Realizacja inwestycji w kompleksie wojskowym [...] i w G., gdzie dokonywano uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „B.”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

8. w dniu 19 grudnia 2014 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się na terenie parkingu samochodowego sklepu „C.1” w B., przyjął od prezesa spółki „P.” z B. -R.M. sprzęt elektroniczny w postaci tabletu marki S. o wartości nie mniejszej niż 762 zł, w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]5 organizowanym w okresie od 4 grudnia 2014 r. do 12 stycznia 2015 r. przez R.

w B. na budowę instalacji wentylacji mechanicznej i nawiewno - wywiewnej w kanałach remontowych w budynku warsztatowym nr [...] dla potrzeb Jednostki Wojskowej nr [...]2 w B., gdzie dokonywano uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „P.”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

9. w dniu 19 listopada 2014 r. w B. przyjął obietnicę udzielenia korzyści majątkowej w związku z pełnieniem funkcji publicznej przy czym obietnica została udzielona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas rozmowy telefonicznej, przyjął od prezesa tej firmy K.M.1 obietnicę dostarczenia mięsa z dziczyzny w postaci połowy upolowanej i oprowianej sarny o wartości nie mniejszej niż 120 zł w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]3 organizowanym w okresie od 06 listopada 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę hangaru nr [...] na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L. gdzie dokonywano uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „P.1”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

10. w dniu 23 grudnia 2014 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego miejscu zamieszkania w B., przyjął od prezesa firmy „P.1” z B. K.M.1 produkty żywnościowe o

nieustalonej ilości i wartości w postaci wędlin z dziczyzny w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]3 organizowanym w okresie od 6 listopada 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę hangaru nr [...] na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L. gdzie dokonywano uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „P.1”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

11. w dniu 12 stycznia 2015 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B., przyjął od R.K. pieniądze w kwocie nie mniejszej niż 5 000 zł oraz nieustalonej wartości napój alkoholowy, w związku z tym, iż R.K. w ramach prowadzonej działalności wykonywał pracę inżyniera kontraktu podczas realizacji zadania budowy wielkopowierzchniowego magazynu wysokiego składowania na terenie R.1 w K.1, gdzie R. w B. było inwestorem, tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 1 k.k.,

12. w dniu 15 stycznia 2015 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B. w B., przyjął od właściciela firmy budowlanej „L.” z Grupy M.L. napój alkoholowy w postaci butelki whisky marki [...], o wartości nie mniejszej niż 100 zł, w związku z tym, iż wymieniona firma wykonywała zadanie inwestycyjne zlecone przez R. w B. związane z przebudową budynku nr [...] (M.) położonego w B. przy ul. [...] dla potrzeb Inspektoratu [...] w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 1 k.k.,

13. w dniu 9 marca 2015 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego miejscu zamieszkania w B., przyjął od prezesa tej firmy K.M.1 produkty żywnościowe o nieustalonej wartości w postaci wędlin z dziczyzny w związku z tym, iż wykazał przychylność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]6 organizowanym w okresie od 20 marca 2015 r. do 29 maja 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługiwo-technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B. gdzie dokonywano bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu mających mieć wpływ na zmniejszenie ilości oferentów, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

14. w dniu 11 kwietnia 2015 r. w m. K. przyjął korzyść osobistą w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., przyjął od prezesa firmy „B.” z B. - M.K. zaproszenie do pobytu w luksusowej willi nadmorskiej w m. K., gdzie jednocześnie zorganizowano przyjęcie dla kilku osób, z posiłkami i alkoholem, czego koszt w nieustalonej wysokości poniósł wyłącznie - M.K. w związku z tym, iż wykazał przychylność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]4 organizowanym w okresie od 17 października 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na usługę Inżyniera Kontraktu dla projektu „Realizacja inwestycji [...] w G., gdzie dokonywano bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów

wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „B.”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

15. w dniu 19 maja 2015 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej w ten sposób, że zajmując stanowisko Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego miejscu zamieszkania w B., przyjął od prezesa firmy „P.1” z B.- K.M.1 mięso z dziczyzny w postaci połowy upolowanej i oprawionej sarny o wartości nie mniejszej niż 120 zł w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]7 organizowanym w okresie od 20 marca 2015 r. do 29 maja 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługowo- technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B. gdzie dokonywano bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu mających mieć wpływ na zmniejszenie ilości oferentów, uniemożliwiając tym samym bezprawnie jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

16. w okresie od 31 lipca 2014 r. do 5 sierpnia 2014 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]8 organizowanym, w okresie od 3 lipca 2014 do 5 sierpnia 2014 r. przez R. w B. na przebudowę budynku nr [...] (M.) położonego w B. przy ul. [...] dla potrzeb Inspektoratu [...] w B., które to zadanie warte było 849 780

zł wszedł w porozumienie z właścicielem firmy budowlanej „L.” z G.1 M.L., a także ppłk M.P. z R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji B.P., gdzie osoby te dokonywały pomiędzy sobą bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „L.”, a w szczególności do wykluczenia innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu najkorzystniejszą ofertę, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Inspektoratu [...] w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

17. w okresie od 21 listopada 2014 r. do 2 grudnia 2014 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]2 organizowanym w okresie od 31 października 2014 r. do 10 grudnia 2014 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji projektowej i modernizacja budynku dla trenera Ś. dla potrzeb Centrum Szkolenia [...] w T., które to zadanie warte było 2 995 528 zł wszedł w porozumienie z właścicielem firmy budowlanej „C.” z P. k. P. K.L., a także reprezentującym tą firmę M.L. oraz z ppłk M.P. i B.P. - obydwaj z R. w B., gdzie osoby te dokonywały pomiędzy sobą bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „C.”, a w szczególności do unieważnienia tego przetargu na niekorzyść innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu najkorzystniejszą ofertę, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Centrum Szkolenia [...] w T., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

18. w okresie od 29 stycznia 2015 r. do 16 marca 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na

szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]4 organizowanym w okresie od 17 października 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na usługę Inżyniera Kontraktu dla projektu „Realizacja inwestycji [...] w G., które to zadanie warte było 15 265 921 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „B.” z B.- M.K. oraz radcą prawnym R.S., dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „B.”, a w szczególności do wykluczenia innych firm, które złożyły w tym postępowaniu korzystniejsze oferty, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Centrum Szkolenia [...] w G., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

19. w dniu 10 grudnia 2014 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]5 organizowanym w okresie od 4 grudnia 2014 r. do 12 stycznia 2015 r. przez R. w B. na budowę instalacji wentylacji mechanicznej i nawiewno-wywiewnej w kanałach remontowych w budynku warsztatowym nr [...] dla potrzeb Jednostki Wojskowej nr [...]2 w B., które to zadanie warte było 775000 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „P.” z B. R.M. oraz B.P. - pracownikiem R. w B., dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „P.”, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. „Prawo zamówień publicznych” (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn.zm.) na szkodę Jednostki Wojskowej nr [...]2 w B.,

tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

20. w okresie od 26 listopada 2014 r. do 12 marca 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na

szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]3 organizowanym w okresie od 6 listopada 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę hangaru nr 7 na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L. dla potrzeb tej jednostki, które to zadanie warte było 9 633 116 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „E.” z B. A.W. oraz właścicielem firmy „P.1” w B. - K.M.1 i radcą prawnym R.S., a także z ppłk M.P. z R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji M.B. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.” i jej podwykonawcy firmy „P.1”, a w szczególności do wykluczenia innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu korzystniejszą ofertę uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Jednostki Wojskowej [...]1 L., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

21. w okresie od 19 listopada 2014 r. do 20 lutego 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]9 organizowanym w okresie od 31 października 2014 r. do 20 lutego 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługiwo-technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B. które to zadanie warte było 15 904 596 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „E.” z B. - A.W. oraz właścicielem firmy „P.1” w B. - K.M.1 i radcą prawnym R.S., a także z ppłk M.P. z R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji M.B. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.” i jej podwykonawcy firmy „P.1”, a w szczególności do wykluczenia innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu korzystniejszą ofertę uniemożliwiając tym samym jego rozstrzygnięcie zgodnie z

zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn.zm.) na szkodę P. w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

22. w okresie od 10 marca 2015 r. do 20 marca 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]7 organizowanym w okresie od 20 marca 2015 r. do 29 maja 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługowo-technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B. które to zadanie warte było 15 904 596 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „E.” z B. A.W. oraz właścicielem firmy „P.1” w B. - K.M.1 prokurentem firmy „A.” Spółka z o.o. z J. - J.S. dyrektorem budownictwa firmy „A.” - M.C. a także z ppłk M.P. z R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji B.P. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu przed jego rozpoczęciem, co polegało na umieszczeniu w specyfikacji ogólnych warunków zamówienia zapisów mających mieć wpływ na zmniejszenie ilości oferentów uniemożliwiając tym samym jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. „Prawo zamówień publicznych” (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę P. w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

23. w okresie od 10 marca 2015 r. do 19 marca 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]11 organizowanym w okresie od 28 marca 2015 r. do 18 czerwca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę i budowę sieci elektroenergetycznej, kanalizacyjnej, wodociągowej i centralnego ogrzewania wraz z

wykonaniem opracowania studialnego zagospodarowania kompleksu lotniskowego L. dla potrzeb Jednostki Wojskowej nr [...] w I., które to zadanie warte było 5 745 005 zł wszedł w porozumienie z prokurentem firmy „A.” Spółka z o.o. z J. - J.S. dyrektorem budownictwa firmy „A.” - M.C. oraz właścicielem P.1 w B. - K.M.1 i radcą prawnym R.S., a także z ppłk M.P. z R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji B.P. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, przed jego rozpoczęciem, co polegało na umieszczeniu w specyfikacji ogólnych warunków zamówienia zapisów mających mieć wpływ na zmniejszenie ilości oferentów, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. „Prawo zamówień publicznych” (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Jednostki Wojskowej nr [...] w I., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.

II. W ramach tego samego postępowania przygotowawczego podpułkownika rezerwy M.P. oskarżono o to, że:

24. w dniu 12 grudnia 2014 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa w ten sposób, że zajmując stanowisko Zastępcy Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B., przyjął od prezesa firmy „E.” z B.- J.W. nieustalonej wartości napoje alkoholowe i pieniądze w łącznej w kwocie 4500 zł, pochodzące w wysokości 2000 zł od samego J.W. oraz w wysokości 2500 zł od W.O. z firmy I. z R. koło T., w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla „E.” firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a w szczególności w związku z przetargiem nr [...]3 organizowanym w okresie od 6 listopada 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę hangaru nr [...] na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L. dla potrzeb tej jednostki, dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.” oraz w związku z przetargiem nr

[...]10 organizowanym w okresie od 31 października 2014 r. do 20 lutego 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługowo-technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B., również dokonując uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.”, uniemożliwiając tym samym bezprawnie rozstrzygnięcie wymienionych przetargów zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), a także w związku z tym, iż nadużywając swoich uprawnień miał wyrazić zgodę na uniknięcie kary umownej przez firmę I.-W.O., za opóźnienie dostarczenia dokumentacji projektowej do wymienionej inwestycji przebudowy hangaru nr [...] na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k.,

25. w dniu 19 grudnia 2014 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej w ten sposób, że zajmując stanowisko Zastępcy Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B., przyjął od prokurenta firmy „A.[...] Sp. z o.o. - sp. komandytowej z J. - J.S. nieustalonej wartości napój alkoholowy w postaci butelki whisky, w związku z tym, iż firma „A.” brała udział w przetargach organizowanych przez R. w B. i wykonywała inwestycje na rzecz tej jednostki, tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 1 k.k.,

26. w dniu 24 grudnia 2014 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej w ten sposób, że zajmując stanowisko Zastępcy Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B., przyjął od dyrektora budownictwa firmy „A.[...] Sp. z o.o. sp. komandytowej z J. -M.C. torbę prezentową zawierającą butelkę napoju alkoholowego nieustalonej wartości w związku z tym, iż firma „A.” brała udział w

przetargach organizowanych przez R. w B. i wykonywała inwestycje na rzecz tej jednostki, tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 1 k.k.,

27. w dniu 12 stycznia 2015 r. w B. przyjął korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej w ten sposób, że zajmując stanowisko Zastępcy Szefa R. w B., podczas spotkania odbywającego się w jego pomieszczeniu służbowym nr [...] na terenie siedziby R. w B., przyjął od R.K. pieniądze w kwocie 10 000 zł oraz nieustalonej wartości napój alkoholowy, w związku z tym, iż R.K. w ramach prowadzonej działalności wykonywał pracę inżyniera kontraktu podczas realizacji zadania budowy wielkopowierzchniowego magazynu wysokiego składowania na terenie R.1 w K.1, gdzie R. w B. było inwestorem, tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 1 k.k.,

28. w nieustalonych dniach w kwietniu 2015 r. w B., działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, dwukrotnie przyjął od prokurenta firmy „A.[...]” Sp. z o. o. sp. komandytowej z J. - J.S. korzyść majątkową w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przy czym korzyść została wręczona za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa w ten sposób, że zajmując stanowisko zastępcy Szefa R. w B., przyjął w gotówce kwoty pieniężne w wysokości 50 000 zł oraz 30 000 zł łącznie 80 000 zł w związku z tym, iż wykazał przychyłność dla wymienionej firmy podczas przeprowadzania przetargów publicznych oraz organizowania innych form udzielania zamówień publicznych, a także podczas realizacji określonych inwestycji, a w szczególności w związku z zadaniem inwestycyjnym polegającym na budowie hangaru dla śmigłowców w Jednostce Wojskowej [...] w I. zleconym firmie A. na podstawie wygranego w dniu 15 listopada 2013 r. przetargu nr [...] początkowo na kwotę 26 578 578,91 zł brutto, gdzie po ponownym przeprojektowaniu inwestycji i po wielokrotnych uzgodnieniach, odbywających się w okresie 2014 i 2015 roku, wyraził zgodę na spowodowanie zlecenia firmie A. w dniu 26 maja 2015 r., w ramach przedmiotowej inwestycji zadania dodatkowego, w oparciu o zamówienie publiczne z wolnej ręki, na podstawie umowy nr [...]1 z dnia 26.05.2015 roku na kwotę 7 551 074,25 zł, a ponadto godził się na zmierzanie do zawarcia z firmą A. ugody sądowej przed Sądem Rejonowym VIII Wydziałem Gospodarczym w B. (sygn. VIII GCo [...]) na

wykonanie w ramach tej samej inwestycji, czyli budowy hangaru dla śmigłowców w Jednostce Wojskowej [...] w l. robót zamiennych na kolejną dodatkową, nieprzewidzianą wcześniej, kwotę 19 302 129 zł, niezgodnie z zasadami określonymi w art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

29. w okresie od 31 lipca 2014 r. do 5 sierpnia 2014 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]8 organizowanym, w okresie od 3 lipca 2014 r. do 5 sierpnia 2014 r. przez R. w B. na przebudowę budynku nr [...] (M.) położonego w B. przy ul. [...] dla potrzeb Inspektoratu [...] w B., które to zadanie warte było 849 780 zł wszedł w porozumienie z właścicielem firmy budowlanej „L.” z G.1 M.L., a także płk K.S. Szefem R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji B.P., gdzie osoby te dokonywały pomiędzy sobą bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „L.”, a w szczególności do wykluczenia innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu najkorzystniejszą ofertę, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Inspektoratu [...] w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

30. w okresie od 21 listopada 2014 r. do 2 grudnia 2014 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]2 organizowanym w okresie od 31 października 2014 r. do 10 grudnia 2014 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji projektowej i modernizacja budynku dla trenażera Ś. dla potrzeb Centrum Szkolenia [...] w T., które to zadanie warte było 2 995 528 zł wszedł w porozumienie z właścicielem firmy budowlanej „C.” z P. k. P. - K.L., a także reprezentującym tą firmę M.L. oraz

płk K.S. Szefem R. w B. oraz z pracownikiem cywilnym tej instytucji B.P. - obydwaj z R. w B., gdzie osoby te dokonywały pomiędzy sobą bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „C.”, a w szczególności do unieważnienia tego przetargu na niekorzyść innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu najkorzystniejszą ofertę, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Centrum Szkolenia [...] w T., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

31. w okresie od 26 listopada 2014 r. do 12 marca 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]3 organizowanym w okresie od 6 listopada 2014 r. do 16 marca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę hangaru nr [...] na terenie Jednostki Wojskowej [...]1 L. dla potrzeb tej jednostki które to zadanie warte było 9 633 116 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „E.” z B.- A.W. oraz właścicielem firmy „P.1” w B. - K.M.1 i radcą prawnym R.S., a także z płk K.S. Szefem R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji M.B. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.” i jej podwykonawcy firmy „P.1”, a w szczególności do wykluczenia innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu korzystniejszą ofertę uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Jednostki Wojskowej [...]1 L., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

32. w okresie od 19 listopada 2014 r. do 20 lutego 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na

szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]10 organizowanym w okresie od 31 października 2014 r. do 20 lutego 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługowo-technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B. które to zadanie warte było 15 904 596 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „E.” z B.- A.W. oraz właścicielem firmy „P.1” w B. - K.M.1 i radcą prawnym R.S., a także z płk K.S. Szefem R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji M.B. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, co zmierzało do jego rozstrzygnięcia, w sposób korzystny dla firmy „E.” i jej podwykonawcy firmy „P.1”, a w szczególności do wykluczenia innej firmy, która złożyła w tym postępowaniu korzystniejszą ofertę uniemożliwiając tym samym jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. „Prawo zamówień publicznych” (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę P.w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

33. w okresie od 10 marca 2015 r. do 20 marca 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]7 organizowanym w okresie od 20 marca 2015 r. do 29 maja 2015 r. przez R. w B. na opracowanie dokumentacji i wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w B. przy ul. [...]1: Element I - Budowa warsztatu remontowego, Element II - Budowa magazynu mps, Element III - Przebudowa budynku obsługowo-technicznego nr [...], Element IV - Przebudowa budynku remontu śmigłowców nr [...] dla potrzeb P. w B. które to zadanie warte było 15 904 596 zł wszedł w porozumienie z prezesem firmy „E.” z B.- A.W. oraz właścicielem firmy „P.1” w B. - K.M.1 prokurentem firmy „A.” [...] Spółka z o.o. z J. - J.S. dyrektorem budownictwa firmy „A.” - M.C. a także z oraz płk K.S. Szefem R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji B.P. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu przed jego

rozpoczęciem, co polegało na umieszczeniu w specyfikacji ogólnych warunków zamówienia zapisów mających mieć wpływ na zmniejszenie ilości oferentów uniemożliwiając tym samym jego rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę P. w B., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.,

34. w okresie od 10 marca 2015 r. do 19 marca 2015 r. w B., w związku z publicznym przetargiem wszedł w porozumienie z innymi osobami, działając na szkodę instytucji na rzecz której przetarg był organizowany, w ten sposób że w związku z przetargiem nr [...]11 organizowanym w okresie od 28 marca 2015 r. do 18 czerwca 2015 r. przez R. w B. na przebudowę i budowę sieci elektroenergetycznej, kanalizacyjnej, wodociągowej i centralnego ogrzewania wraz z wykonaniem opracowania studialnego zagospodarowania kompleksu lotniskowego L. dla potrzeb Jednostki Wojskowej nr [...] w I., które to zadanie warte było 5 745 005 zł wszedł w porozumienie z prokurentem firmy „A.” Spółka z o.o. z J. - J.S. dyrektorem budownictwa firmy „A. - M.C. oraz właścicielem P.1 w B. - K.M.1 i radcą prawnym R.S., a także z oraz płk K.S. Szefem R. w B. oraz pracownikiem cywilnym tej instytucji B.P. dokonując bezprawnych uzgodnień dotyczących istotnych elementów wymienionego przetargu, przed jego rozpoczęciem, co polegało na umieszczeniu w specyfikacji ogólnych warunków zamówienia zapisów mających mieć wpływ na zmniejszenie ilości oferentów, uniemożliwiając tym samym rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców określonymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) na szkodę Jednostki Wojskowej nr [...] w I., tj. o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 305 § 2 k.k.

Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 4 lutego 2022 r., sygn. So 16/18,:

- w pkt III. oskarżonego płk. rez. K.S. uznał za winnego tego, że w bliżej nieustalonych dniach w okresie od października 2014 r. do czerwca 2015 r. w B.,

będąc funkcjonariuszem publicznym - żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, zajmując stanowisko Szefa R. w B., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i osobistej, nie mniej niż 39 razy przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że zatrudnionemu w R. w B. jako kierowcy P.K. wydawał polecenia wykonania w czasie pracy nieodpłatnie czynności pozostających poza zakresem obowiązków w postaci robienia i przewiezienia zakupów spożywczych - nie mniej niż 10 razy, wymiany kół w samochodzie oskarżonego - nie mniej niż 2 razy, zakupu felg i wymiany opon w samochodzie córki oskarżonego - 1 raz, wymiany kół w samochodzie córki oskarżonego - 1 raz, mycia samochodu oskarżonego - nie mniej niż 18 razy, przewiezienia żony oskarżonego do lekarza na terenie B. - nie mniej niż 3 razy, przewiezienia stolarza do córki oskarżonego na terenie B. - 1 raz, przewiezienia stolarza do teściowej oskarżonego do K. - 2 razy, odbierania wyników żony oskarżonego ze szpitala - 1 raz, które to polecenia P.K. wykonywał następnie w czasie pracy, czym oskarżony działał na szkodę interesu publicznego R. w B., to jest przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 231 § 2 k.k. i art. 33 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki dziennej na 100 zł,

- w pkt IV. oskarżonego płk. rez. K.S. uznał za winnego tego, że w bliżej nieustalonych dniach w okresie od 18 lipca 2014 r. do 6 czerwca 2015 r. w B., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyści majątkowe o łącznej wartości nie mniejszej niż 330.319,69 zł w postaci: pieniędzy w łącznej kwocie nie mniejszej niż 300.000 zł, mięsa beztłuszczowego o nieustalonej wartości, w dniu 25 lipca 2014 r. butelki alkoholu o wartości 814,69 zł i w okresie od 18 maja 2015 r. do 6 czerwca 2015 r. vouchera uprawniającego do odbioru 2 biletów na mecz piłkarski o łącznej wartości 29 505 zł, przyjmując tym samym korzyść majątkową znacznej wartości, to jest przestępstwa z art. 228 § 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 228 § 5 k.k. i art. 33 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 lat

pozbawienia wolności i karę 500 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł,

- w pkt V. na podstawie art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek korzyści osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie IV a/o w kwocie 300 000 zł,

- w pkt VI. na podstawie art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie IV a/o w kwocie 30.319.69 zł,

- w pkt VII. na podstawie art. 327 § 1 i 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego za przestępstwo opisane w punkcie IV wyroku środek karny w postaci degradacji,

- w pkt VIII. oskarżonego płk. rez. K.S. uznał za winnego tego, że:

1. w okresie od 31 lipca do 1 sierpnia 2014 r. w U., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci pobytu w hotelu o wartości nie mniejszej niż 239 zł, tj. przestępstwa z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.,

2. w okresie od 12 do 13 grudnia 2014 r. w T., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci przejazdu na trasie B. – T., udziału w uroczystym otwarciu biurowca i noclegu w hotelu o łącznej wartości nie mniejszej niż 223 zł, tj. jest przestępstwa z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.,

3. w dniu 11 kwietnia 2015 r. w K., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci pobytu w willi nadmorskiej o nieustalonej wartości, to jest przestępstwa z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.,

przyjmując, że czyny przypisane oskarżonemu w punkcie VIII. podpunkt 1., 2. i 3., jako popełnione w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu, stanowią ciąg przestępstw, i za to na podstawie art. 228 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 91

§ 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę roku i 3 miesiące pozbawienia wolności i karę 150 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawkiiennej na 100 zł,

- w pkt IX. na podstawie art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści osiągniętej z przestępstw opisanych w punkcie VIII. wyroku w kwocie 462 zł,

- w pkt X. oskarżonego płk. rez. K.S. uznał za winnego tego, że w bliżej nieustalonym dniu w okresie od 26 września 2014 r. do 30 września 2014 r. w B., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci 4 opon [...] o łącznej wartości 974,31 zł, to jest przestępstwa z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 228 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i karę 60 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawkiiennej na 100 zł,

- w pkt XI. na podstawie art. 44 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek przedmiotów pochodzących z przestępstwa opisanego w punkcie X. wyroku w postaci 4 opon [...], przechowywanych w depozycie Oddziału Żandarmerii Wojskowej w B. i wpisanych do „Rejestru zdeponowanych przedmiotów, w tym broni, amunicji i substancji z 2016 r.” pod pozycją 35 (k. 26778),

- w pkt XII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.5,

- w pkt XIII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie przeciwko oskarżonemu płk. rez. K.S. o to, że w dniu 12 grudnia 2014 r. w B., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci butelki alkoholu o nieustalanej wartości, to jest o czyn z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości,

- w pkt XIV. oskarżonego płk. rez. K.S. uznał za winnego tego, że w dniu 19 grudnia 2014 r. w B., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w

B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci tabletu S. o wartości nie mniejszej niż 734 zł, to jest przestępstwa z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 228 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki dziennej na 100 zł,

- w pkt XV. na podstawie art. 44 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek przedmiotu pochodzącego z przestępstwa opisanego w punkcie XIV. w postaci tabletu S., przechowywanego w depozycie Oddziału Żandarmerii Wojskowej w B. i wpisanego do „Rejestru zdeponowanych przedmiotów, w tym broni, amunicji i substancji z 2015 r. pod pozycją 297 (k. 13018v),

- w pkt XVI. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.9,

- w pkt XVII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.10,

- w pkt XVIII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie przeciwko oskarżonemu płk. rez. K.S. o to, że w dniu 12 stycznia 2015 r. w B., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci butelki alkoholu o nieustalonej wartości, to jest o czyn z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości,

- w pkt XIX. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie przeciwko oskarżonemu płk. rez. K.S. o to, że w dniu 15 stycznia 2015 r. w B., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci butelki alkoholu o nieustalonej wartości, to jest o czyn z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości,

- w pkt XX. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.13,

- w pkt XXI. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.15,
- w pkt XXII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od popełnienia czynu wskazanego w punkcie I.16,
- w pkt XXIII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.17,
- w pkt XXIV. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu z punktu I.18,
- w pkt XXV. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu z punktu I.19,
- w pkt XXVI. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.20,
- w pkt XXVII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego z punktu I.21,
- w pkt XXVIII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu z punktu I.22,
- w pkt XXIX. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego płk. rez. K.S. od czynu wskazanego w punkcie I.23,
- w pkt XXX. na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu płk. rez. K.S. w punktach III., IV., VIII., X. i XIV. wyroku i wymierzył mu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności,
- w pkt XXXI. na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył kary grzywny wymierzone oskarżonemu płk. rez. K.S. w punktach III., IV., VIII., X. i XIV. wyroku i wymierzył mu karę łączną 700 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki dziennej na 100 zł,

- w pkt XXXII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie przeciwko oskarżonemu ppłk. rez. M.P. o to, że w dniu 12 grudnia 2014 r. w B., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Zastępcy Szefa R. w B. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci butelki alkoholu o nieustalonej wartości, to jest o czyn z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości,
- w pkt XXXIII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu wskazanego w punkcie II.25,
- w pkt XXXIV. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu wskazanego w punkcie II.26,
- w pkt XXXV. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu z punktu II.27,
- w pkt XXXVI. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu opisanego w punkcie II.28,
- w pkt XXXVII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu z punktu II.29,
- w pkt XXXVIII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu opisanego w punkcie II.30,
- w pkt XXXIX. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu z punktu II.31,
- w pkt XL. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu z punktu II.32,
- w pkt XLI. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu wskazanego w punkcie II.33,
- w pkt XLII. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego ppłk. rez. M.P. od czynu wskazanego w punkcie II.34,

- w pkt XLIII. na podstawie 627 k.p.k., art. 617 k.p.k. w zw. z art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 5, art. 3 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. 1983, nr 49, poz. 223 ze zmianami) w zakresie czynów wskazanych w punktach III., IV., VIII., X. i XIV. wymierzył oskarżonemu płk. rez. K.S. opłatę w kwocie 14.400 zł,
- w pkt XLIV. na podstawie 624 § 1 k.p.k. w części dotyczącej czynów wskazanych w punktach III., IV., VIII., X. i XIV. zwolnił oskarżonego płk. rez. K.S. od wydatków wyłożonych od chwili wszczęcia postępowania, a w części dotyczącej czynów wskazanych w punktach XII., XIII. i od XVI. do XXIX. na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu obciążył Skarb Państwa,
- w pkt XLV. na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu w części dotyczącej czynów wskazanych w punktach od XXXII. do XLII. obciążył Skarb Państwa.

Apelacje w sprawie wnieśli: prokurator i obrońca oskarżonego płk. rez. K.S..

Prokurator, zaskarżając wyrok Sądu pierwszej instancji na niekorzyść oskarżonego płk rez. K.S. w części dotyczącej pkt: XII, XIII, XVI-XXIX i XLIV wyroku oraz na niekorzyść ppłk. rez. M.P. w części dotyczącej pkt: XXXII- XLII i XLV wyroku, na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

- obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., art. 404 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na dowolnej, wybiórczej, niezgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy oraz naruszeniu zasady bezpośredniości, ciągłości i koncentracji rozprawy, co w konsekwencji doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez pominięcie przez Sąd I instancji okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonych płk rez. K.S. oraz ppłk rez. M.P., co skutkowało:

- uniewinnieniem oskarżonego płk rez. K.S. od czynów opisanych w pkt 5, 9, 10, 13, 15 - 23 wyroku;
- niezasadnym umorzeniem postępowania w pkt XIII, XVIII, XIX wyroku w zakresie oskarżonego płk rez. K.S. w oparciu o przepis art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.;
- uniewinnieniem oskarżonego ppłk rez. M.P. od czynów opisanych w pkt 25 - 34 wyroku;
- niezasadnym umorzeniem postępowania w pkt XXXII wyroku w zakresie oskarżonego ppłk rez. M.P. w oparciu o przepis art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.

W konsekwencji tych zarzutów skarżący na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o:

- I. uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt XII, XIII, XVI-XXIX, XXXII-XLII, XLIV-XLV i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.
- II. utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w zakresie pkt: III-XI, XIV-XV, XXX-XXXI i XLIII.

Obrońca oskarżonego płk. rez. K.S., zaskarżając wyrok Wojskowego Sądu Okręgowego w części, w jakiej płk. rez. K.S. został uznany za winnego zarzucanych mu czynów, w zakresie orzeczonej kary i środków karnych, kary łącznej i kosztów procesu - tj. co do pkt. III. - XI., XIV., XV., XXX., XXXI., XLIII. części rozstrzygającej wyroku, na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, który miał wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, iż voucher uprawniający do odbioru dwóch biletów piłkarskich miał wartość 29.505,00 zł podczas gdy wartość biletu na mecz piłkarski w dniu 6 czerwca 2015 r. wynosiła 280 euro, a zatem wartość dwóch biletów to kwota nie większa niż 2.329,60 zł (średni kurs euro w dniu 5 czerwca 2015 roku to 1 EUR= 4,1600 PLN);
2. rażąco niewspółmierność kary i środków karnych orzeczonych wobec oskarżonego polegającą na:

a) orzeczeniu kary trzech lat pozbawienia wolności za przestępstwo opisane w pkt. IV części rozstrzygającej wyroku i nadaniu zbyt małej wagi okolicznościom łagodzącym, w szczególności temu, iż oskarżony od samego początku konsekwentnie przyznawał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, współpracował z organami ścigania i pomógł w ustaleniu okoliczności popełnienia przestępstwa, żałował popełnionego czynu oraz zwrócił korzyść uzyskaną z przestępstwa;

b) orzeczeniu środka karnego w postaci degradacji w sytuacji gdy prawidłowa ocena zgromadzonego materiału dowodowego winna doprowadzić do wniosku, że brak jest okoliczności pozwalających na stwierdzenie, iż K.S. utracił właściwości wymagane do posiadania stopnia wojskowego, a nadto orzeczenie degradacji w sytuacji gdy wobec oskarżonego orzeczono również karę bezwzględnego pozbawienia wolności, karę grzywny, oraz przepadek korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa, jest orzeczeniem rażąco surowym;

c) orzeczeniu kary łącznej pozbawienia wolności oraz kary łącznej grzywny przy zastosowaniu zasad częściowej absorpcji podczas gdy okoliczności sprawy, przede wszystkim bliski związek czasowy pomiędzy przestępstwami winien skutkować orzeczeniem kary łącznej pozbawienia wolności i grzywny z zastosowaniem zasad pełnej absorpcji.

W konkluzji obrońca wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt. IV i przyjęcie, że voucher uprawniający do odbioru dwóch biletów na mecz piłkarski miał wartość nie większą niż 2.329,60 zł;

II. zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie kary orzeczonej za przestępstwo z pkt. IV i obniżenie jej do dwóch lat pozbawienia wolności;

III. zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt. VI i zmniejszenie kwoty orzeczonej tytułem przepadku równowartości korzyści osiągniętej z przestępstwa do kwoty 3.144,29 zł;

IV. zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt. VII i nieorzeczenie środka karnego w postaci degradacji;

V. zmianę pkt. XXX i XXXI i orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności oraz kary łącznej grzywny z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

I

Apelacja obrońcy oskarżonego K.S. nie zasługuje na uwzględnienie.

1. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest nietrafny, ponieważ nie uwzględnia dowodów zgromadzonych w sprawie. Skarżący utrzymuje, że Sąd pierwszej instancji błędnie ustalił wartość otrzymanych przez oskarżonego od - J.S. biletów na mecz piłkarski, ponieważ, jak wynika z zachowanej przez oskarżonego kopii biletu, dołączonej do apelacji (k – 151 akt SN), cena jednego biletu wynosiła 280 euro, co przy obowiązującym wówczas kursie tej waluty pozwalało na stwierdzenie, że wartość dwóch biletów wynosiła 2329,60 zł. Skarżący ignoruje jednak fakt, że J.S. nabył omawiane bilety od pośrednika, tj. firmy S. – M.R. za 29.505 zł (faktura k – 2196) i zapłacił za nie przelewem w powyższej kwocie w dniu 14 maja 2015 r. (k – 2197). Dowody te pozwalają na stwierdzenie, że wartość korzyści majątkowej uzyskanej przez oskarżonego została ustalona prawidłowo, bowiem aby uzyskać bilety na finał Ligi Mistrzów J.S. musiał zapłacić ustaloną przez Sąd kwotę, a nie cenę nominalną uwidocznioną na dołączonym do apelacji bilecie. W konsekwencji powyższych uwag za niezasadne uznać należało wnioski obrońcy oskarżonego o zmianę pkt IV wyroku Sądu pierwszej instancji przez ustalenie, że voucher uprawniający do odbioru dwóch biletów miał wartość nie większą niż 2.329,60 zł oraz zmianę pkt VI orzeczenia i przez zmniejszenie kwoty orzeczonej tytułem przepadku równowartości korzyści osiągniętej z przestępstwa do 3.144,29 złotych.

2. Brak również podstaw do uwzględnienia zarzutu rażącej niewspółmierności kary trzech lat pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu za przestępstwo przypisane mu w pkt IV wyroku Sądu pierwszej instancji. Wywody apelacji koncentrują się na twierdzeniach, że zaskarżone orzeczenie nie uwzględnia faktu, iż wartość osiągniętych korzyści majątkowych jest „niewiele większa niż minimum pozwalające zakwalifikowanie czynu jako przestępstwa z art. 285 § 5 k.k. a nie przestępstwa w typie podstawowym”, przyznania się oskarżonego oraz tego, że „de facto zwrócił korzyść osiągniętą z popełnionego przestępstwa”. Okoliczności te nie przesądzają o trafności postawionego zarzutu. Oskarżonemu przypisano odpowiedzialność za dopuszczenie się kwalifikowanej postaci łapownictwa biernego ze względu na przyjęcie korzyści majątkowej znacznej wartości. Wprawdzie Kodeks karny nie definiuje pojęcia korzyści majątkowej znacznej wartości, lecz dla odkodowania znaczenia tego wyrażenia można posłużyć się definicją zawartą w art. 115 § 5 k.k. wskazującą, że mieniem znacznej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200.000 złotych. Jest oczywiste, że w realiach rozważanej sprawy uzyskane przez oskarżonego korzyści miały charakter mienia oraz że ich wartość znacznie (330.319,69 zł), a nie minimalnie przekraczała wartość graniczną. Nie można tracić również z pola widzenia okoliczności, iż czyn został popełniony w okresie od 18 lipca 2014 r. do 6 czerwca 2015 r., a więc w czasie znacząco odmiennej siły nabywczej pieniądza. Prawdą jest, że w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji, w części poświęconej wymiarowi kary, nie wskazano na przyznanie się oskarżonego do winy i opisanie zdarzeń będących przedmiotem zarzutu. Okoliczności te nie umknęły jednak uwadze Sądu. Na stronach 4 i 74 uzasadnienia wyroku (numeracja stron uzasadnienia została wskazana przez Sąd Najwyższy na potrzeby czynionych wywodów, ponieważ oryginał uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji nie jest numerowany) Wojskowy Sąd Okręgowy powołuje się na wyjaśnienia oskarżonego jako podstawę ustaleń faktycznych (strona 4) i obdarza je w znacznej mierze wiarygodnością (strona 74). Ponadto, w sekcji uzasadnienia poświęconej wymiarowi kary (strona 192) Sąd wskazuje na postawę oskarżonego prezentowaną w toku postępowania. Okoliczności te, bez wątpienia,

miały wpływ na rozstrzygnięcie o karze pozbawienia wolności za przypisane oskarżonemu przestępstwo. Trudno zasadnie powoływać się na fakt, że oskarżony zwrócił osiągnięte korzyści majątkowe, ponieważ środki te zostały po prostu zabezpieczone na potrzeby toczącego się postępowania karnego. Powyższe uwagi nie mają jednak istotnego znaczenia wobec przywołanych przez Sąd pierwszej instancji zasadniczych elementów kształtujących wymiar kary. Są nimi: brak okoliczności obciążających, niekaralność sądowa i dyscyplinarna oskarżonego, jego bardzo dobra opinia służbowa i wielokrotne wyróżnianie – potraktowane jako okoliczności łagodzące oraz wartość osiągniętej korzyści majątkowej wyraźnie przekraczającej 200.000 złotych, okres działania oskarżonego, stopień zawinienia i stopień społecznej szkodliwości czynu – jako okoliczności obciążające. Wprawdzie w uzasadnieniu brak jest szczegółowej argumentacji związanej ze stopniem społecznej szkodliwości czynu, lecz łatwo wywieść z części motywacyjnej wyroku, że istotnymi elementami wpływającymi na przyjęcie, że stopień ten jest wysoki były: wartość osiągniętej korzyści znacznie przekraczająca stanowiącą punkt wyjścia dla przyjęcia typu kwalifikowanego przestępstwa kwotę 200.000 zł, długi okres działania oskarżonego oraz liczba zachowań wchodząca w skład przyjętego czynu ciągłego.

Reasumując stwierdzić trzeba, że w świetle powyższych okoliczności wymierzona oskarżonemu kara 3 lat pozbawienia wolności, przy zagrożeniu ustawowym od 2 do 12 lat pozbawienia wolności, nie może być uznana za rażąco surową, a nawet za zbyt surową.

Obrońca oskarżonego powołał się dodatkowo na zły stan zdrowia oskarżonego, a także chorobę jego małżonki, wykazując to dołączonymi do apelacji odpowiednimi dokumentami medycznymi, jednak okoliczności te nie mogą mieć istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia o karze, choć winny być brane pod uwagę w postępowaniu wykonawczym.

3. Niezasadny jest także zarzut rażącej niewspółmierności kary w kontekście orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci degradacji.

Stosownie do art. 327 § 2 k.k. degradację można orzec w razie skazania za przestępstwo umyślne, jeżeli rodzaj czynu, sposób i okoliczności jego popełnienia pozwalają przyjąć, że sprawca utracił właściwości wymagane do posiadania stopnia wojskowego, a zwłaszcza w wypadku działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Postawiony przez obrońcę oskarżonego zarzut apelacyjny zakwalifikowany został jako rażąca niewspółmierność orzeczonego środka karnego. Mogłoby to wskazywać, że skarżący nie kwestionuje zatem prawnych i faktycznych podstaw do orzeczenia tego środka karnego i wady orzeczenia upatruje jedynie w jego nadmiernej surowości. W rzeczywistości jednak (strona 8 apelacji) obrońca oskarżonego utrzymuje, że nie zaistniały podstawy do orzeczenia degradacji oskarżonego, ponieważ „brak jest przesłanek pozwalających na stwierdzenie, że K.S. utracił właściwości wymagane do posiadania stopnia wojskowego”, co w świetle orzecznictwa i literatury jest warunkiem do orzeczenia tego środka karnego. Oznacza to w konsekwencji, że według skarżącego nie zaistniały podstawy faktyczne uzasadniające orzeczenie degradacji. Niezależnie od sposobu rozumienia omawianego zarzutu, w ocenie Sądu Najwyższego jest on nietrafny. Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie (strona 191), Sąd pierwszej instancji wskazał, że oskarżony dopuścił się przestępstwa umyślnego, działając przy tym w warunkach czynu ciągłego, uporczywie i konsekwentnie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przyjmował każdorazowo kwoty po kilkadziesiąt tysięcy złotych, łącznie znacznie powyżej 200.000 złotych, co miało znaczenie dla uznania jego zachowania za typ kwalifikowany łapownictwa biernego, co w konsekwencji doprowadziło do stwierdzenia, że przez to utracił on właściwości wymagane do posiadania stopnia wojskowego. Nie jest zatem prawdą – na co wskazuje się w uzasadnieniu apelacji – że Sąd nie wyjaśnił, jakie przesłanki legły u podstaw orzeczenia środka karnego w postaci degradacji. Ze stanowiska Sądu jasno wynika, że poza oczywistym działaniem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i faktem osiągnięcia tej korzyści znacznej wartości, istotnym elementem była uporczywość i powtarzalność zachowań oskarżonego wchodzących w skład czynu ciągłego. Jest jasne, bo wynika to z ustaleń faktycznych, że przestępstwa dopuścił się jako wysokiej rangi funkcjonariusz publiczny, pozostający w czynnej

służbie wyższy oficer, zarządzający mieniem wojskowym, przy czym uzyskiwane korzyści pozostawały w związku z pełnioną funkcją. Wprawdzie rozważania Sądu pierwszej instancji w tej mierze nie są zbyt obszerne, lecz nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że zespół opisanych przesłanek trafnie uzasadnił przekonanie Sądu, iż oskarżony utracił przymioty wymagane do posiadania stopnia wojskowego. Cel działania sprawcy, okoliczności i sposób popełnienia czynu, a także sam rodzaj czynu pozwalają na przyjęcie, że oskarżony tak dalece utracił wymagane od oficera przymioty etyczne, prestiż i uznanie społeczne, że nie powinien posiadać stopnia wojskowego.

Orzeczenie środka karnego w postaci degradacji nie było wprawdzie obligatoryjne, lecz w świetle powyższych okoliczności, omawianego rozstrzygnięcia nie można uznać za rażąco surowe. Nawet w świetle przywoływanych w apelacji okoliczności charakteryzujących sytuację osobistą i rodzinną oskarżonego brak podstaw, by twierdzić, że orzeczenie środka karnego w postaci degradacji pozostaje w rażącej sprzeczności z okolicznościami faktycznymi uzasadniającymi rozważenie możliwości zastosowania tego środka, co uzasadniałoby postawienie zarzutu znajdującego oparcie w art. 438 pkt 4 k.p.k. Rozstrzygnięcie o orzeczeniu wobec oskarżonego degradacji pozostaje w ramach swobody sędziowskiej i znajduje swoje uzasadnienie faktyczne oraz prawne.

4. Zarzut rażącej niewspółmierności kary w kontekście wymierzonych oskarżonemu kar łącznych pozbawienia wolności i grzywny nie został w istocie uzasadniony. Skarżący ograniczył się bowiem do stwierdzenia, że ze względu na bliski związek czasowy pomiędzy czynami, za które oskarżony został skazany oraz podobieństwo wszystkich czynów, należało orzec kary łączne z zastosowaniem pełnej absorpcji.

Z treści wyroku wynika, że oskarżony został skazany:

- na karę roku pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 złotych (pkt III),

- na karę 3 lat pozbawienia wolności i 500 stawek dziennych grzywny, przy określeniu wysokości jednej stawki na 100 złotych (pkt IV),
- na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności i 150 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 złotych (pkt VIII),
- na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i 60 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 złotych (pkt X),
- na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 złotych (pkt XIV).

Najsurowsze kary jednostkowe wynoszą zatem 3 lata pozbawienia wolności i 500 stawek dziennych grzywny, natomiast suma tych kar to 6 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności i 810 stawek dziennych grzywny. W pkt XXX i XXXI wyroku wymierzono oskarżonemu kary łączne 4 lat pozbawienia wolności i 700 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 złotych.

Jak wynika z powyższego zestawienia, kary łączne zostały wymierzone ze znaczącym zastosowaniem zasady absorpcji, w szczególności w odniesieniu do kary łącznej pozbawienia wolności. Na stronie 194 uzasadnienia swojego wyroku Sąd pierwszej instancji wyjaśnił powody rozstrzygnięcia o tak ukształtowanych karach łącznych. W motywach wyroku wskazano, że „Określając wymiar kary łącznej pozbawienia wolności wzięto pod uwagę okoliczność, iż czyny opisane w punktach III, IV, VIII, X i XIV wyroku wykazały bliski związek czasowy (...) i godziły w to samo podlegające ochronie prawnej dobro w postaci prawidłowości sprawowania funkcji publicznych. Przedmiotowe okoliczności, spełniające kryteria zasady absorpcji, przemawiały za redukcją wymiaru możliwej do orzeczenia wobec skazanego kary łącznej. Z kolei za podwyższeniem najsurowszej kary jednostkowej, zgodnie z zasadą kumulacji, przemawia łączna ilość popełnionych czynów (7 przestępstw). Powyższe okoliczności świadczą o tym, że oskarżony jest osobą wymagającą poddania dłuższemu oddziaływaniu wychowawczemu w warunkach izolacji penitencjarnej, przez co najsurowsza z kar jednostkowych orzeczonych wobec oskarżonego

winna podlegać odpowiedniemu podwyższeniu”. Podobną argumentacją posłużono się uzasadniając wymiar kary łącznej grzywny.

W świetle powyższych okoliczności uznać należało, że Sąd pierwszej instancji dostrzegł związki czasowe i przedmiotowe przypisanych oskarżonemu czynów i w należyty sposób uwzględnił je przy wymiarze kar łącznych. Zważywszy na dolne i górne granice, w jakich należało ukształtować kary łączne, wymierzenie oskarżonemu kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności oraz kary łącznej 700 stawek dziennych grzywny nie może być uznane za rażąco niewspółmierne w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k.

II

Apelacja prokuratora okazała się zasadna jedynie w zakresie kwestionującym trafność umorzenia postępowania karnego ze względu na znikomą społeczną szkodliwość przypisanych oskarżonym czynów (pkt XIII, XVIII i XIX wyroku w odniesieniu do K.S. i pkt XXXII w odniesieniu do oskarżonego M.P.).

Przed przystąpieniem do merytorycznego odniesienia się do środka odwoławczego wniesionego przez prokuratora, poczynić należy kilka uwag co do wymagań stawianych przez ustawę procesową zwykłemu środkowi zaskarżenia, w szczególności w zakresie jego zawartości i konstrukcji.

Stosownie do art. 427 § 1 k.p.k., odwołujący powinien wskazać zaskarżone rozstrzygnięcie lub ustalenie, a także podać, czego się domaga. Apelacja prokuratora spełnia powyższe wymagania w tym sensie, że wskazuje kwestionowane rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zawarte w wymienionych punktach skarżonego wyroku oraz formułuje wniosek, w którym domaga się uchylenia orzeczenia w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W § 2 art. 427 k.p.k. ustawodawca nakłada na oskarżyciela publicznego obowiązek sformułowania zarzutów stawianych skarżonemu rozstrzygnięciu oraz ich uzasadnienia. Rozważana sprawa jest złożona podmiotowo i przedmiotowo. Przedmiotem zaskarżenia stało się

kilkadziesiąt rozstrzygnięć zawartych w wielu punktach wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu, odnoszących się do dwóch oskarżonych. Mimo to, skarżący podniósł w petitum apelacji tylko jeden zarzut względnej obrazy przepisów postępowania, tj. art. 4, 7, 167 w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., art. 404 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k., chociaż przedmiotem zaskarżenia są diametralnie różne rozstrzygnięcia – z jednej strony uniewinnienie oskarżonych od wielu czynów, z drugiej zaś umorzenie postępowania w odniesieniu do niektórych czynów z uwagi na ich znikomą społeczną szkodliwość. Oczywiście, może być tak, że określone uchybienie procesowe może mieć znaczenie dla oceny prawidłowości wszystkich skarżonych rozstrzygnięć, jednak, co oczywiste, w rozważanej sprawie tak nie jest, co wynika z różnych powodów poszczególnych rozstrzygnięć Sądu pierwszej instancji i samego charakteru tych rozstrzygnięć. Należy zatem stwierdzić, że konstrukcyjnie, apelacja prokuratora nie spełnia wymogu powiązania zarzutu z konkretnym rozstrzygnięciem, o czym przekonuje także treść uzasadnienia apelacji, pozostająca niekiedy w sprzeczności z podniesionym zarzutem (okoliczność, iż podniesiony zarzut apelacyjny odnosi się do wszystkich zaskarżonych rozstrzygnięć, prokurator potwierdził w toku rozprawy apelacyjnej).

Wymóg precyzyjnego powiązania zarzutu apelacyjnego z konkretnym rozstrzygnięciem zawartym w zaskarżonym orzeczeniu ma istotne znaczenie dla określenia granic zaskarżenia i rozpoznania środka odwoławczego, a w konsekwencji dla respektowania zakazu reformationis in peius. Przypomnieć trzeba, że sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego jedynie wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy, oraz w granicach zaskarżenia, oraz – gdy środek odwoławczy pochodzi m.in. od oskarżyciela publicznego – w razie stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym.

Opisane wady wniesionej apelacji utrudniają merytoryczne odniesienie się do zawartego w niej zarzutu oraz argumentów zawartych w uzasadnieniu tego środka, co nie znaczy, iż uniemożliwiają ich rozpoznanie stosownie do wymagań wynikających z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k.

Wśród podnoszonych w apelacji uchybień można wyróżnić takie, które bardziej bądź mniej racjonalnie, odnoszą się do wszystkich skarżonych rozstrzygnięć.

1. W apelacji zarzucono w pierwszej kolejności, że w sprawie doszło do obrazy art. 4 k.p.k. Przepis ten zawiera zasadę obiektywizmu nakazującą organom prowadzącym postępowanie karne badać i uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Jest oczywiste, bowiem wynika to z ugruntowanego orzecnictwa Sądu Najwyższego, że przepis ten nie może stanowić samodzielnej podstawy zarzutu podnoszonego w środku odwoławczym. Realizację przestrzegania omawianej zasady gwarantują poszczególne instytucje procesowe, zatem chcąc wykazać, iż skarżone orzeczenie zapadło z naruszeniem zasady obiektywizmu, należy wskazać na naruszenie konkretnych przepisów zasadę tę gwarantujących, co jak będzie wynikało z poniższych rozważań, w niniejszej sprawie nie miało miejsca.
2. Jednym z zasadniczych, jak się wydaje, uchybień, których miał dopuścić się Sąd pierwszej instancji, było zaniechanie podjęcia z urzędu inicjatywy dowodowej, co skarżący wiąże z naruszeniem art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. Przed odniesieniem się do tak rozumianego zarzutu, przypomnieć trzeba przebieg czynności procesowych:
 1. w akcie oskarżenia, skierowanym do Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu prokurator, w jego uzasadnieniu, powoływał się na komunikaty z rozmów i obserwacji gabinetu zarejestrowanych podczas prowadzonej kontroli utrwalania treści rozmów oraz zawnioskował, jako dowody do odczytania m.in. stenogramy rozmów oraz wspomniane komunikaty (pkt II – 42 – 122 aktu oskarżenia). Jako dowody rzeczowe dołączono do akt sprawy m.in. 317 nośników elektronicznych z kontroli operacyjnej w postaci płyt DVD wraz z metrykami (pkt VI a/o) oraz 38 nośników elektronicznych w postaci płyt DVD, zawierających bilingi nadesłane od operatorów telefonii komórkowej;
 2. w trakcie rozprawy głównej, na wielu terminach odtwarzano zapisy rozmów i obrazu, znajdujące się na dowodowych nośnikach. W dniu 17 stycznia 2020 r. do Sądu pierwszej instancji wpłynął wniosek obrońcy oskarżonego K.S. o odtworzenie na rozprawie wszystkich zarejestrowanych nagrań audio i video.

W uzasadnieniu tego wniosku stwierdzono m.in., że „Po dotychczas przeprowadzonych odsłuchach zarejestrowanych rozmów obrońca wskazuje, że w zdecydowanej większości są one całkowicie nieczytelne, głos jest niewyraźny, niemożliwym jest zrozumienie treści zarejestrowanych rozmów. Spostrzeżenia stron postępowania oraz Sądu w zakresie czytelności poszczególnych nagrań odnotowywane są w treści protokołu rozprawy. Aby stwierdzić powyższe okoliczności konieczne jest jednak wspólne odsłuchanie nagrania oraz odebranie od stron procesu oświadczeń w zakresie czytelności nagrania i zapisanie tych oświadczeń w protokole rozprawy. W ocenie obrony wyłącznie odsłuchanie nagrań na rozprawie umożliwia obiektywną ocenę czytelności zarejestrowanych nagrań, co ma kluczowe znaczenie dla przydatności dowodu z tych nagrań w toku procesu. Odsłuchiwanie nagrań poza rozprawą i następnie złożenie oświadczeń w zakresie nagrania do protokołu rozprawy jest całkowicie bezprzedmiotowe, gdyż będzie rodziło konieczność ponownego wspólnego odsłuchu nagrania na rozprawie, ponieważ każda ze stron oraz Sąd mogą mieć różne odczucia w zakresie czytelności nagrania” (k – 38289). W toku rozprawy w dniu 20 stycznia 2020 r. prokurator najpierw wniósł o oddalenie wniosku obrońcy na podstawie art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., argumentując m.in., że wniosek nie zawiera tezy dowodowej, nie uzasadnia potrzeby odtworzenia całości nagrań, a obowiązkiem obrońcy było wskazanie konkretnych nagrań, które w jego ocenie mają znaczenie dla oskarżonego, by następnie wnieść o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu fonoskopii w celu wykonania stenogramów nagrań odtworzonych w toku rozprawy głównej, w zakresie, w którym były nieczytelne (k – 38291 – 38293);

3. w dniu 3 lutego 2020 r. (k – 38299 – 38301) Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowił na podstawie art. 396a § 1 k.p.k. odroczyć rozprawę do dnia 10 lipca 2020 r. w celu umożliwienia oskarżycielowi publicznemu przedstawienia dowodu z opinii biegłego sądowego odpowiedniej specjalności, którego przeprowadzenie pozwoliłoby na usunięcie istotnych braków postępowania przygotowawczego w postaci częściowej bądź całkowitej nieczytelności (niezrozumiałości) treści wszystkich zapisów

dźwiękowych zawartych na 124 płytach DVD z obserwacji gabinetu, oznaczonych „M.” i kolejnymi numerami od 1 do 124 oraz w wymienionych w 22 punktach nagraniach „celem doprowadzenia wskazanych wyżej nagrań do stanu umożliwiającego bezpośrednie zapoznanie się z nimi sądu i stron, zakreślając termin do przedstawienia wskazanego wyżej dowodu na dzień 3 lipca 2020 r.” W tym miejscu warto przytoczyć w całości uzasadnienie tego orzeczenia oraz pouczenie, którego przewodniczący składu orzekającego udzielił prokuratorowi. Wydanie opisanego orzeczenia stało się konieczne, ponieważ „dopiero w toku rozprawy, w trakcie której podjęto próbę odtworzenia dołączonych do aktu oskarżenia dowodów postaci nagrań dźwiękowych i wizualno-dźwiękowych, ujawniły się istotne braki postępowania przygotowawczego w postaci wynikającej z rażąco niskiej jakości nagrań, częściowej lub całkowitej nieczytelności (niezrozumiałości) treści nagranych rozmów, uniemożliwiających zapoznanie się ze wskazanymi dowodami oraz weryfikację wiarygodności dokumentów zawierających relacje z odsłuchu tychże nagrań, a usunięcie tych braków przez sąd z uwagi na ilość materiału obciążonego wadami, obejmującego ponad 7 godzin i 30 minut zapisu obserwacji na każdej ze 124 płyt DVD oraz 22 nagrania rozmów telefonicznych, o istotnym, jak wynika z treści aktu oskarżenia, znaczeniu dla rozstrzygnięcia w sprawie, uniemożliwiłoby wydanie prawidłowego orzeczenia w rozsądnym terminie, a przeszkód tych nie można usunąć, stosując przepis art. 396 k.p.k.”. Odpowiadając na pytanie prokuratora przewodniczący składu orzekającego stwierdził, że: „Celem nie jest sporządzenie przez biegłego stenogramów całości wskazanych w treści postanowienia nagrań, tylko doprowadzenie tych nagrań do takiego stanu, w którym sąd i strony będą miały możliwość zapoznania się z ich treścią, czyli usunięcie przeszkód w ich normalnym odtworzeniu. W aktualnym stanie nie można porównać stenogramów z odsłuchu zawartych w aktach sprawy z treścią nagrań wizualno-dźwiękowych, które jak wynika z treści protokołów rozprawy, w trakcie której podjęto próby odtworzenia, są prawie w całości niezrozumiałe w ich warstwie dźwiękowej, co skutkowało przyjęciem, że wszystkie nagrania z obserwacji

są obciążone takimi wadami. Nagrania rozmów telefonicznych są w większości lepszej jakości i do uzupełnienia wybrano tylko te fragmenty, które nie były słyszalne podczas odtwarzania w toku rozprawy”;

4. w toku rozprawy głównej w dniu 10 lipca 2020 r. prokurator przedstawił postanowienie z dnia 7 lutego 2020 r. o zasięgnięciu opinii Pracowni Analizy Mowy i Nagrań Instytutu Ekspertyz Sądowych im. [...] w K. w celu dokonania korekcji nagrań audio-video poprawiającym jakość w zakresie pięciu oznaczonych komunikatów i przekazujące biegłemu cztery płyty DVD – w treści postanowienia zaznaczono, że pisemną opinię należy złożyć niezwłocznie – nie później niż do 30 września 2020 r. – oraz pismo Instytutu, z którego wynika, że wydanie opinii nastąpi do końca sierpnia 2020 r. W związku z zaistniałą sytuacją Sąd postanowił odroczyć rozprawę do 10 września 2020 r. i na podstawie art. 396a § 3 k.p.k. przedłużyć prokuratorowi do tego czasu termin wykonania czynności dowodowych określonych w postanowieniu z dnia 3 lutego 2020 r. (k 38431- 38435). W piśmie z dnia 7 września 2020 r. prokurator wniósł o przedłużenie terminu wykonania czynności dowodowych do 15 października 2020 r., powołując się przy tym na uzgodnienia z Instytutem Ekspertyz Sądowych (k – 38450). Na rozprawie w dniu 10 września 2020 r. Sąd w oparciu o przepis art. 396a § 3 k.p.k. ponownie przedłużył prokuratorowi termin do dokonania czynności dowodowych do dnia 15 października 2020 r. (k – 38452). We wskazanym dniu prokurator przedstawił Sądowi pismo Instytutu Ekspertyz Sądowych, z którego wynika, że korekcja dźwięku dowodowych nagrań mogłaby rozpocząć się drugim kwartale 2021 r., a poprawa jakości jednej godziny nagrania trwa około 20 – 30 godzin (k – 38478). Dzień wcześniej prokurator złożył w Sądzie opinię Instytutu Ekspertyz Sądowych z dnia 14 września 2020 r. w zakresie korekcji wybranych nagrań dowodowych (k – 38462 – 38463);
5. na rozprawie w dniu 20 października 2020 r. Sąd przystąpił do odtwarzania nagrań, których jakość została skorygowana w Instytucie Ekspertyz Sądowych. Po wykonaniu tych czynności prokurator oświadczył, że z uwagi

na fakt, iż pomimo zabiegów Instytutu Ekspertyz Sądowych nagrania nie są zrozumiałe w całości, wnosi o rozważenie powołania biegłego z zakresu fonoskopii celem sporządzenia stenogramów z dowodowych zapisów DVD wskazanych przez Sąd, jak również zapisów rozmów telefonicznych, których jakość została zakwestionowana przez Sąd, czyli enumeratywnie wskazanych w postanowieniu Sądu (k – 38480). Nadto, prokurator zobowiązał się do ustalenia w terminie dwóch tygodni danych instytucji specjalistycznych, które podejmą się wykonania takiej opinii, ustalenia danych do terminu i kosztów wykonania takiej opinii. Wezwany przez Sąd w kwestii wypowiedzenia się co do ewentualnego przedłużenia terminu do wykonania czynności dowodowych (art. 396 § 3 k.p.k.), prokurator oświadczył, że nie wnosi o przedłużenie tego terminu, wnosi natomiast o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu fonoskopii w celu wykonania stenogramu z dowodowych zapisów (k – 38481);

6. na rozprawie w dniu 26 października 2020 r. Sąd postanowił na podstawie art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 396a § 4 k.p.k. „oddalić wniosek prokuratora o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu fonoskopii celem sporządzenia stenogramów dowodowych zapisów DVD i zapisów rozmów telefonicznych, wskazanych w treści wydanego w trybie art. 396a § 1 k.p.k. postanowienia z dnia 3 lutego 2020 r. wobec tego, że dowodu nie da się przeprowadzić w sytuacji, gdy jednocześnie koniecznym jest bezpośrednio zapoznanie się Sądu z dowodami w postaci zapisów rozmów, które w ocenie prokuratora mają obciążać oskarżonych, a nie stenogramów z tych rozmów, a prokurator na podstawie zaledwie kilku przypadkowych fragmentów nagrań, oczyszczonych przez biegłego z renomowanego Instytutu Ekspertyz Sądowych w K., odstąpił od przeprowadzenia w trybie art. 396a k.p.k. całości dowodu z opinii biegłego sądowego odpowiedniej specjalności, co pozwoliłoby na usunięcie istotnych braków postępowania przygotowawczego w postaci częściowej bądź całkowitej nieczytelności (niezrozumiałości) treści przedmiotowych zapisów dźwiękowych, nie jest następnie możliwe przeprowadzenie wnioskowanego przez prokuratora dowodu z opinii biegłego z zakresu fonoskopii celem

sporządzenia stenogramów z tych samych nieczytelnych (niezrozumiałych) zapisów, co jednoznacznie stanowi próbę obejścia regulacji zawartej w art. 396a § 4 k.p.k.” (k – 38488 – 38489).

Omawianej kwestii skarżący poświęcił swoje wywody zawarte na stronach 20 – 21 uzasadnienia apelacji. Wynika z nich, że znajdująca się na dowodowych nośnikach elektronicznych treść rozmów oraz zarejestrowany obraz mogły mieć istotne znaczenie przy ustalaniu odpowiedzialności oskarżonych związanej ze zmowami przetargowymi, a z niezrozumiałych względów Sąd nie zawęził obowiązku skorygowania jakości nagrań tylko do materiału mającego znaczenie z punktu widzenia zarzutów postawionych oskarżonym, a wskazanych enumeratywnie w akcie oskarżenia. W ocenie oskarżyciela, z równie niezrozumiałych względów Sąd nie dopuścił dowodu z opinii biegłego sprowadzającej się do sporządzenia stenogramów dowodowych rozmów.

Wprawdzie obowiązująca w polskim procesie karnym zasada kontradiktoryjności nie jest zdefiniowana, jednak wynika ona z wielu przepisów znajdujących się w Kodeksie postępowania karnego, ma zatem charakter skodyfikowany. Jej istotą jest rozdzielenie trzech najważniejszych funkcji procesowych, tj.: funkcji oskarżenia, funkcji obrony i funkcji orzekania. Zważywszy na treść zarzutu apelacyjnego konieczne jest rozgraniczenie funkcji oskarżenia i orzekania. Funkcja oskarżania – to zadanie polegające na podjęciu działań zmierzających do wykazania winy osobie oskarżonej o popełnienie przestępstwa, co – w polskim procesie karnym łączy z się z gromadzeniem dowodów uzasadniających oskarżenie oraz wniesieniem i popieraniem oskarżenia. Funkcja orzekania sprowadza się do rozpoznania sprawy podczas rozprawy głównej, ustalenia sprawstwa i rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności prawnej konkretnej osoby za zarzucany jej czyn; prawidłowa realizacja tej funkcji wiąże się z zapewnieniem bezstronności sędziego, niezawisłości i niezależności sądu [zob. Polski proces karny, (red. P. Wiliński), Warszawa 2020, s. 312-313]. Mimo dominacji zasady kontradiktoryjności w fazie sądowego postępowania karnego, ze względu na

obowiązek dążenia do wykrycia prawdy materialnej, doznaje ona wyjątków. Jednym z nich jest regulacja zawarta w art. 167 k.p.k., z której wynika, że niezależnie od stron, sąd ma prawo prowadzić postępowanie dowodowe z urzędu. Wprawdzie w uzasadnieniu apelacji nie ma o tym mowy, lecz należy sądzić, iż podniesiony w petitum środka odwoławczego zarzut naruszenia przez Sąd art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. należy wiązać z zaniechaniem dopuszczenia z urzędu dowodu ze stenogramów dowodowych rozmów znajdujących się na nośnikach elektronicznych. Tak odczytany zarzut jest oczywiście bezzasadny, a stanowisko skarżącego jest nie tylko przejawem dążenia do mieszania ról procesowych oskarżenia i sądenia, ale także próbą swoistego przerzucenia odpowiedzialności za słabość oskarżenia na organ powołany do rozstrzygania kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonych.

Postanowienie wydane na podstawie art. 396a k.p.k. oraz postanowienie o oddaleniu wniosku dowodowego nie podlegają zaskarżeniu w toku postępowania przed sądem danej instancji. Nie oznacza to jednak, że kontrola legalności i zasadności tych orzeczeń nie jest możliwa. Przepis art. 447 § 4 k.p.k. stanowi przecież, że w apelacji można podnosić zarzuty, które nie stanowiły lub nie mogły stanowić przedmiotu zażalenia. W apelacji nie zakwestionowano jednak ani rozstrzygnięcia wydanego w trybie art. 396a k.p.k. ani postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego na podstawie art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. W szczególności skarżący nie podniósł wprost obrazy tych przepisów postępowania, co – jak wspomniano już wcześniej ma znaczenie przy ocenie granic środka odwoławczego. Brak zarzutów związanych z zastosowaniem instytucji z art. 396a k.p.k. oznacza, że skarżący nie kwestionuje faktu, że dowody zawierające rejestrację obrazu i dźwięku, które były przedmiotem rozstrzygnięcia, były wadliwe w tym sensie, że zapisy były nieczytelne i niezrozumiałe, nie było więc możliwości zestawienia ich treści z przygotowanymi stenogramami. Zastanawiać zatem musi to, na czym zbudowano oskarżenie, skoro kluczowe dowody były nieczytelne albo niezrozumiałe. Nie dziwi w tej sytuacji fakt, że w wywodach uzasadnienia apelacji trudno znaleźć wskazania, które zapisy dowodowe i w jakim zakresie, miały wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Za charakterystyczne uznać należy

stanowisko wyrażone na stronie 21 apelacji, w którym stwierdza się, że opisywana sytuacja doprowadziła do wydania wyroku w oparciu o niepełny materiał dowodowy, „z pominięciem szeregu istotnych nagrań, w szczególności w zakresie pkt XXII – XXIX oraz XXXVII-XLII wyroku dotyczących tzw. zmów przetargowych”. Poza przytoczonym zwrotem próżno jednak szukać w apelacji wskazania owego szeregu, w dodatku istotnych nagrań.

Skarżący upatruje wady postanowienia wydanego na podstawie art. 396a § 1 k.p.k. w zbyt szerokim zakresie postępowania dowodowego, które miało zostać uzupełnione. W szczególności chodzi o wskazanie zbyt dużej liczby nagrań, których jakość miała zostać polepszona. W ocenie prokuratora, Sąd winien ograniczyć zakres badania tylko do tych nagrań, które miały znaczenie z punktu widzenia odpowiedzialności oskarżonych w zakresie postawionych im zarzutów, tj. do nagrań wymienionych w uzasadnieniu aktu oskarżenia. Rzecz jednak w tym, że postanowienie Sądu nie było dla prokuratora wiążące. Zgodnie z art. 396a § 4 k.p.k. jedyną sankcją grożącą za nieprzedstawienie w terminie stosownych dowodów jest rozstrzygnięcie na korzyść oskarżonego wątpliwości wynikających z nieprzeprowadzenia tych dowodów. To oskarżyciel, jako strona postępowania wnosząca i popierająca akt oskarżenia winien ocenić, które dowody są niezbędne do wydania satysfakcjonującego go rozstrzygnięcia. Nic nie stało na przeszkodzie by prokurator, znając materiał dowodowy leżący u podstaw oskarżenia, ograniczył konieczność poprawienia jakości nagrań do tych tylko, które uzasadniały oskarżonemu postawienie zarzutów. Formułowany w uzasadnieniu apelacji pogląd, że nakazany przez Sąd zbyt szeroki zakres dowodzenia uniemożliwił oskarżycielowi wywiązanie się z nałożonego na niego obowiązku nie wytrzymuje w tej sytuacji krytyki. Godzi się przy tym przypomnieć, że na rozprawie w dniu 20 października 2020 r. prokurator odpowiedział na pytanie Sądu, że nie składa wniosku o przedłużenie terminu w trybie 396a § 3 k.p.k. Omawiana sytuacja układa się w ciąg wydarzeń związanych z aktywnością procesową oskarżyciela, który trudno uznać za racjonalny:

- akt oskarżenia, przynajmniej w części, opiera się na dowodach, które nie mogą zostać procesowo wykorzystane z uwagi na nieczytelność, czy niezrozumiałość nagranych wypowiedzi,

- skarżący nie kwestionuje zasadności postanowienia wydanego w trybie art. 396a § 1 k.p.k. i kilkakrotnie wnosi o przedłużenie terminu do wykonania czynności procesowych,

- mimo zbyt szerokiego zakresu dowodzenia, w ocenie oskarżyciela, nie ogranicza on swojego działania tylko do dowodów istotnych z punktu widzenia postawionych oskarżonym zarzutów,

- mimo niewykonania czynności wynikających z postanowienia Sądu z dnia 3 lutego 2020 r., prokurator ostatecznie nie domaga się przedłużenia terminu, świadomy konsekwencji wynikających z art. 396a § 4 k.p.k., a nadto składa wniosek, aby to Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego w celu poprawienia jakości nagrań i sporządzenia stosownych stenogramów.

Jak wspomniano już wcześniej, w apelacji nie sformułowano żadnych zarzutów godzących w prawidłowość postanowienia dowodowego opartego na art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. Skarżący podnosi jednak zarzut obrazy art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.k., co zdaje się oznaczać, że Sąd powinien z urzędu przeprowadzić stosowne postępowanie dowodowe. Nie zapominając, że karne postępowanie sądowe winno być, co do zasady kontrydiktoryjne, zgodzić się należy z poglądem, że w wypadku, gdy strona nie składa stosownych wniosków dowodowych, wynikająca z art. 167 k.p.k. powinność dopuszczenia przez sąd dowodów z urzędu powstaje tylko wtedy, gdy dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych uzależnione jest od przeprowadzenia dowodu, o którym sąd powziął informację i którego przeprowadzenie jest możliwe. Takiej inicjatywy nie można mylić z funkcją śledczą realizowaną poprzez poszukiwanie dowodów w procesie udowadniania sprawstwa i winy oskarżonego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2015 r., V KK 318/14). W rozważanej sprawie nie dość, że prokurator składał stosowny wniosek, który ostatecznie nie został uwzględniony, to podnoszenie zarzutu wskazującego, iż Sąd zaniechał

dowodzenia z urzędu stanowi próbę obejścia regulacji wynikającej z art. 396a § 1 k.p.k. Wydanie przez sąd postanowienia w trybie art. 396a § 1 k.p.k. stanowi wyraz działania z urzędu, zmierzającego do realizacji wynikającej z art. 2 § 2 k.p.k. zasady prawdy materialnej. Stawianie przez oskarżyciela publicznego, który nie wykonał nałożonego na tej podstawie obowiązku przedstawienia określonych dowodów, zarzutu obrazy art. 167 k.p.k. polegającej na tym, że sąd nie dopuścił z urzędu i nie przeprowadził tych dowodów, stanowi próbę obejścia art. 396a k.p.k. i konsekwencji wynikających z § 4 tego przepisu oraz przejaw niebezpiecznego dążenia do mieszania ról procesowych oskarżania i sądenia.

7. Drugi zarzut, który jak wydaje się, w ocenie skarżącego, dotyczyć miał wszystkich zaskarżonych rozstrzygnięć, wiąże się z obrazą art. 404 § 2 k.p.k. (kwestii tej skarżący poświęcił wywody zawarte na stronach 21 – 22 apelacji). Wskazany przepis stanowi, że rozprawę odroczoną prowadzi się w nowym terminie od początku, chociaż sąd może wyjątkowo prowadzić ją w dalszym ciągu, jeżeli skład sądu nie uległ zmianie. Skarżący wywodzi, że do naruszenia zasady ciągłości rozprawy doszło w związku z tym, że rozprawę odroczone w dniu 3 lutego 2020 r. do dnia 10 lipca 2020 r., a następnie do dnia 10 września 2020 r. i po upływie okresu odroczenia nie prowadzono jej od początku. W ocenie skarżącego, ze względu na zakres czynności dowodowych przeprowadzonych przed odroczeniem rozprawy, wielowątkowy i skomplikowany charakter sprawy, doszło do naruszenia zasady bezpośredniości i zagrożenia dla możliwości trafnego orzekania, gdyż „obiektywnie rzecz ujmując, musiały ulec zatarciu bezpośrednio wrażenia dowodowe sądu”. Omawiany zarzut jest oczywiście bezzasadny. Zarzut obrazy przepisów postępowania może zostać uznany za trafny tylko wówczas, gdy do takiej obrazy rzeczywiście doszło i zostanie wykazane, że obraza ta mogła mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k.) W realiach rozważanej sprawy przesłanki do uwzględnienia zarzut obrazy art. 404 § 2 k.p.k. nie zaistniały.

Po pierwsze, skład sądu nie uległ zmianie, zatem nie było formalnych przeszkód do podjęcia procesowej decyzji o prowadzeniu rozprawy odroczonej w dalszym ciągu. Postanowienia o stosownej treści znajdują się w protokołach rozpraw. Wprawdzie omawiany przepis nie uzależnia prowadzenia rozprawy odroczonej w dalszym ciągu od zgody stron, zauważyć jednak trzeba, że w żadnym z protokołów nie odnotowano sprzeciwu prokuratora wobec decyzji o kontynuowaniu rozprawy odroczonej. Protokoły nie zawierają także żądania prokuratora powtórzenia określonych czynności dowodowych, chociaż po dniu 10 września 2020 r. sprawa była rozpoznawana na kilkunastu kolejnych terminach.

Po drugie, dogmatyczne podejście skarżącego do kwestii respektowania zasady koncentracji procesowej nie uwzględnia realiów sprawy i kwestii związanych z szybkością postępowania i ekonomią procesową. W praktyce sądowej, wyjątek w postaci kontynuowania rozprawy odroczonej stał się regułą właśnie ze względów praktycznych, związanych ze sprawnością postępowania i ekonomią procesową (zob. D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, Warszawa 2017, s. 1541). Uwaga ta ma szczególne znaczenie w świetle przebiegu czynności procesowych w rozważanej sprawie. Do odroczenia rozprawy w dniu 3 lutego 2020 r. doszło z powodu ujawnienia się istotnych braków postępowania przygotowawczego. Sąd pierwszej instancji, odwołując się do regulacji zawartej w art. 396a k.p.k. dał oskarżycielowi możliwość usunięcia tych braków i z tego właśnie powodu odroczył rozprawę. Oskarżyciel wnosił o przedłużenie terminu do usunięcia braków postępowania, których ostatecznie nie usunął, nie kwestionował decyzji o prowadzeniu rozprawy odroczonej w dalszym ciągu i nie wnosił o powtórzenie czynności procesowych wykonywanych przed odroczeniem rozprawy na kilkadziesiąt terminach. W świetle tych uwag podniesienie zarzutu obrazy art. 404 § 2 k.p.k. ocenić należy jako wręcz nielojalne i w konsekwencji wprost zmierzające do naruszenia art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.

Po trzecie, skarżący nawet nie stara się wykazać wpływu podnoszonego uchybienia na treść poszczególnych, zaskarżonych apelacją rozstrzygnięć.

Trudno bowiem uznać za wystarczające ogólnikowe odwołanie się do sugestii, że sądowi mogły ulec zatarciu bezpośrednie wrażenia dowodowe. Argument wywołuje zresztą pewne zdziwienie w zestawieniu z zakresem zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji. Oto bowiem, w ocenie skarżącego, mimo rzekomego zaistnienia analizowanego uchybienia, nie miało ono znaczenia dla rozstrzygnięć korzystnych z punktu widzenia interesów oskarżenia. Zarzucane naruszenie ciągłości rozprawy nie ma zatem znaczenia, jeśli doszło do skazania oskarżonego, chociaż także i w tym wypadku „musiały ulec zatarciu bezpośrednie wrażenia dowodowe sądu” (przepis art. 425 § 3 k.p.k. umożliwia przecież zaskarżenie wyroku przez prokuratora także na korzyść oskarżonego).

W poniższej części uzasadnienia Sąd Najwyższy odniesie się do zarzutów apelacyjnych, w kontekście poszczególnych rozstrzygnięć Sądu pierwszej instancji, stanowiących przedmiot zaskarżenia.

8. Wyrok Wojskowego Sądu Okręgowego został zaskarżony m.in. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt XII, XXXIII i XXXIV, tj. uniewinnienia oskarżonych K.S. i M.P. od popełnienia zarzuconych im odpowiednio w pkt I.5 oraz II.25 i II.26 aktu oskarżenia. Łączne odniesienie się do tych rozstrzygnięć wiąże się z tym, że prokurator – poza wskazaniem, że rozstrzygnięcia te stanowią przedmiot zaskarżenia – nie poświęcił im w uzasadnieniu apelacji ani słowa.

Wywody Sądu pierwszej instancji, odnoszące się do rozstrzygnięcia z pkt XII, znajdują się na stronach 12 – 13 (sekcja I.5), 59 – 60 (sekcja 1.2.5), 84 i 134 (sekcja 1.1.5) oraz 168 (sekcja 3.5) uzasadnienia wyroku. Wskazujące one na podstawę dowodową poczynionych ustaleń faktycznych, ocenę zgromadzonych dowodów oraz zawierają ocenę prawną ustalonych faktów. Sąd wyraźnie wskazał, że z powodu niskiej jakości ścieżki dźwiękowej nagrania audiowizualnego i zaniechania wykonania przez prokuratora postanowienia Sądu z dnia 3 lutego 2020 r., zarejestrowane wypowiedzi - M.R. nie dają podstaw do przyjęcia, że złożył on oskarżonemu S. obietnicę

korzyści majątkowej polegającej na montażu w domu oskarżonego pompy ciepła. Nadto Sąd zauważył, że gdyby nawet przyjąć, że obietnica taka padła, to w świetle dowodowych nagrań brak jest podstaw do ustalenia, że oskarżony obietnicę taką przyjął (strona 168 uzasadnienia). Zważywszy na brak jakichkolwiek zarzutów związanych bezpośrednio z tym rozstrzygnięciem oraz przy uwzględnieniu rozważań dotyczących zarzutu z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., kwestionowanie decyzji o uniewinnieniu oskarżonego S. od popełnienia omawianego czynu jest całkowicie chybione.

Do zarzutu postawionego oskarżonemu M.P. w pkt II.25 aktu oskarżenia (pkt XXXIII wyroku) Sąd odniósł się na stronach 41 – 42, 68, 117 – 118, 146 i 182 (sekcja 1.1.23) uzasadnienia swojego orzeczenia. M.P. został uniewinniony od popełnienia przestępstwa polegającego na przyjęciu butelki alkoholu od - J.S., mimo iż w jednym z wyjaśnień przyznał się do popełnienia tego czynu. Z ustaleń Sądu wynika jednak, że krytycznego dnia oskarżony przebywał w domu na zwolnieniu lekarskim, a z - J.S. kontaktował się tylko telefonicznie (strona 146 i 182). W apelacji nie podniesiono żadnych zarzutów godzących w prawidłowość ustaleń Sądu, w istocie nie zakwestionowano także oceny zgromadzonych dowodów. Trudno bowiem stanowisku Sądu przeciwstawić ogólnikowe zastrzeżenia skarżącego, odnoszące się do oceny wyjaśnień oskarżonego M.P. (strony 22 – 23 apelacji), skoro wiarygodność przyznania się została wykluczona m.in. zaświadczeniem lekarskim (k – 38355), które eliminowało możliwość przyjęcia przez oskarżonego alkoholu w siedzibie R. w B., ze względu na związany z chorobą pobyt oskarżonego w domu.

Czynowi zarzuconemu M.P. w pkt II.26 aktu oskarżenia (pkt XXXIV wyroku) poświęcono wywody znajdujące się na stronach 42 – 43, 69, 118, 147 i 182 (sekcja 1.1.24 uzasadnienia). Przedmiotem zarzutu było przyjęcie przez oskarżonego korzyści majątkowej w postaci torby prezentowej z butelką alkoholu od -M.C.. Z ustaleń Sądu wynika, że M.C. wręczył oskarżonemu tylko materiały reklamowe firmy A. (dowody wskazane zostały

na stronie 43 uzasadnienia i omówione na stronie 118). Wyjaśnienia oskarżonego w tej mierze były zmienne, ponieważ choć początkowo przyznał się do winy, to zastrzegł, że w torbie prawdopodobnie była butelka alkoholu, by następnie oświadczyć, że generalnie przyznaje się do zarzucanych czynów, lecz nie pamięta szczegółów. Na stronie 147 uzasadnienia znajduje się krytyczna ocena wyjaśnień oskarżonego, w szczególności w zestawieniu z zarejestrowanym nagraniem obrazu z gabinetu oskarżonego S., w którym miało dojść do przekazania torby. W konsekwencji Sąd ustalił, że oskarżony otrzymał jedynie torbę z materiałami reklamowymi, która nie została potraktowana jako korzyść majątkowa (strona 182). Poza ogólnikowym zakwestionowaniem oceny wiarygodności wyjaśnień oskarżonego P., skarżący w żaden sposób nie nawiązuje, także w motywacyjnej części apelacji do rozstrzygnięcia związanego z omawianym czynem, co czyni w tej mierze apelację oczywiście bezzasadną.

9. Argumenty apelacji odnoszące się do czynów zarzuconych oskarżonemu K.S. w pkt I.9,10,13 i 15 (odpowiednio pkt XVI, XVII, XX i XXI wyroku) zostaną omówione łącznie. Kwestiom związanym z odpowiedzialnością oskarżonego za wskazane wyżej czyny poświęcone zostały wywody zawarte na stronach 24 – 25 apelacji. Istota wszystkich zarzucanych oskarżonemu czynów sprowadza się do przyjęcia przez niego korzyści majątkowych w postaci dziczyzny od K.M.1. Stanowisko Sądu odnoszące się do tych czynów znajduje się na stronach 16 – 22, 61 – 64, 89 -93, 136 – 137 i 168 – 169 (sekcje 1.1.13, 1.2.13 i 3.5) uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Porównanie wyliczenia dowodów, zawartego w uzasadnieniu apelacji, z dowodami, które wskazane zostały przez Sąd pierwszej instancji, prowadzi do wniosku, że Wojskowy Sąd Okręgowy nie pominął żadnego z dowodów przywoływanych przez oskarżyciela. Co istotne, w każdym wypadku Sąd ustalił, że oskarżony przyjął od K.M.1 dziczyznę. Stwierdził jednak, że „Mając na uwadze okoliczności zdarzenia, a zatem treść przedmiotowej rozmowy bez związku z działalnością służbową S., dalej to, że S. i M.1 znali się od dawna, i jak wynika z treści wielu nagranych rozmów była to wieloletnia bliska, intymna, niemalże rodzinna więź, poza tym, że jak wynika z

całokształtu materiału dowodowego sprawy przekazywanie dziczyzny miało następować każdorazowo poza terenem R. w B., a sam S. rewanżował się M.1 także wręczając mu mięso z dziczyzny, sąd doszedł do przekonania, iż oskarżony nie przyjął ww. warunkowej obietnicy korzyści (ew. nie przyjął korzyści – uwaga SN) w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku Szefa R. w B., a całkowicie prywatnie, jako bardzo bliski znajomy (przyjaciół) K.M.1 (strony 168 – 171 uzasadnienia). Skarżący nie zgadza się z zaprezentowanym stanowiskiem podnosząc, że „Jeśli nawet podzielić stanowisko Sądu meriti, iż nie jest możliwe powiązanie faktu przyjmowania owych korzyści majątkowych od K.M.1 przez oskarżonego (...) K.S. z konkretnymi zachowaniami stanowiącymi naruszenie przepisów prawa, to nie ulega wątpliwości, iż wskazane korzyści zostały wymienionemu udzielone w zamian za tzw. >>ogólną przychylność<< i pozostawały w bezpośrednim związku z funkcją publiczną pełnioną przez oskarżonego”. Rzecz jednak w tym, że skarżący nawet nie próbuje zmierzyć się z argumentacją Sądu wskazującą na wzajemność świadczeń w postaci dziczyzny, wyjątkowo bliskie, wręcz rodzinne relacje między oskarżonym a K.M.1 oraz fakt, że do wręczania dziczyzny dochodziło poza miejscem pracy oskarżonego. Trudno uznać za wystarczające stwierdzenie skarżącego, iż stanowisko Sądu jest naiwne, ponieważ K.M.1 ze względów biznesowych był zainteresowany przychylnością oskarżonego i nie sposób sądzić, że osoba działająca w realiach rynkowej konkurencji i w celu osiągnięcia zysku postanowiła „z dobroci serca” obdarować oskarżonego wędlinami. Owo, bez wątpienia racjonalne na gruncie reguł rynkowych, stanowisko, pomija jednak charakter relacji łączących oskarżonego i K.M.1, a także podkreślaną przez Sąd wzajemność świadczeń. Analiza uzasadnienia wyroku Wojkowego Sądu Okręgowego prowadzi także do wniosku, że Sąd ten nie stracił z pola widzenia zainteresowania K.M.1, korzystnym z punktu widzenia poszczególnych przedsiębiorstw, rozstrzygnięcia postępowań przetargowych związanych z inwestycjami prowadzonymi przez R. w B.. Oznacza to, że rozstrzygnięcia Sądu odnoszące się do omawianych czynów uwzględniały całokształt zgromadzonego w tej mierze materiału dowodowego, który został

oceniony zgodnie z regułami wynikającymi z art. 7 k.p.k. Czyni to zarzuty i wnioski apelacji, odnoszące się do omówionych kwestii, niezasadnymi.

10. Rozważając kwestię odpowiedzialności oskarżonego K.S. za czyn z pkt I.6 aktu oskarżenia (pkt XIII) wyroku i M.P. za czyn z pkt II.24 aktu oskarżenia (pkt XXXII wyroku Sąd ustalił, że oskarżeni przyjęli od ustalonej osoby tylko butelkę alkoholu i postępowanie w tym zakresie umorzył z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości (kwestia prawidłowości umorzenia postępowania rozważona zostanie w dalszej części uzasadnienia). Sąd nie ustalił zatem, jak zarzucał prokurator, iż oskarżeni przyjęli od A.W. napoje alkoholowe i 4500 złotych. Na stronie 23 apelacji zarzuca się, że stanowisko Sądu jest błędne, bowiem pozostaje w sprzeczności z oczywistymi dowodami w postaci wymienionych w uzasadnieniu apelacji nagrań oraz wyjaśnień P., który przyznał fakt otrzymania butelki alkoholu i pieniędzy w kwocie 4.500 złotych. Zarzut ten, wskazujący w istocie na błędną ocenę dowodów, a w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych nie jest trafny. Sąd pierwszej instancji wypowiedział się w zakresie zarzucanych oskarżonym czynów odpowiednio na stronach 13 – 15, 60, 84 – 88, 134 – 135 i 162 – 164 (J.S.) i 40 – 41, 67 – 68, 113 – 117, 145 – 146 oraz 166 – 168 (M.P.). Zestawienie dowodów wymienionych w uzasadnieniu apelacji z dowodami przywoływanymi przez Sąd wiedzie do przekonania, że ten ostatni nie pominął żadnego z tych, które prokurator czyni podstawą swojego zarzutu. Rzecz zatem sprowadza się do kwestii oceny tych dowodów i wynikających z nich faktów. Na stronach 14 – 15 oraz 41 uzasadnienia Sąd ustalił, że: „W dniu 12 grudnia 2014 r. A.W. odwiedził oskarżonego S. w jego gabinecie w siedzibie R. w B.. W. wręczył S. 2 torby prezentowe – jedną z jasną górą i ciemnym dołem a drugą całą ciemną/beżową z poziomym napisem, przy czym w żadnym wypadku nie widać, co znajduje się w środku. Z pierwszej torby S. wyjął przedmiot w kształcie koperty, który schował do biurka, a drugą torbę postawił za swoim biurkiem, gdzie nie widać, co z niej wyjmuje. W dalszej części spotkania S. wręczył W. album książkowy, kalendarz książkowy i kalendarz ścienny. Następnie do gabinetu wszedł P., który dostał od W. torbę prezentową. W. pokazał P. coś schylony w kierunku

torby, która niewidoczna stoi za stołem a P. popatrzył w to samo miejsce. W. wyjął tylko na chwilę jedną butelkę alkoholu nieustalonego rodzaju przeznaczoną dla P.. P. wyszedł z gabinetu S. z jedną dużą torbą foliową, zabierając alkohol. Później tego samego dnia S. wyjął z drugiej torby otrzymanej od W. kalendarz książkowy, przedmiot w kształcie kalendarza ściennego oraz przedmiotu w kształcie koperty, z którym wyszedł ze swojego pomieszczenia i wrócił po chwili już bez tego przedmiotu. Następnie S. wyjął z drugiej torby otrzymanej od W. torebkę na alkohol, z której wyjął jedną butelkę alkoholu nieustalonego rodzaju”. Z ustaleń tych wynika, że dowodowe nagrania, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie potwierdzają faktu otrzymania przez oskarżonych pieniędzy. Na stronach 84 – 88 i 113 – 117 uzasadnienia Sąd poddaje krytycznej analizie twierdzenia oskarżenia, wskazuje, iż zabezpieczone nagrania dowodowe nie potwierdzają faktu wręczenia pieniędzy, odnosi się także do wyjaśnień P., przywoływanych w uzasadnieniu apelacji. Warto przypomnieć, że Sąd wywiódł, iż: „W czytelnym fragmencie nagrania z gabinetu S. – W. nie podaje żadnych kwot pieniędzy przy okazji wręczenia prezentów a zatem P. mija się z prawdą w tych wyjaśnieniach z postępowania przygotowawczego, kiedy opisuje przebieg tego wręczenia i przyznaje się do zarzucanego czynu, obciążając jednocześnie przy okazji kłamliwie S.. P. zmienia zresztą w ramach postępu śledztwa także swoje przyznanie się (...)” – strona 85 uzasadnienia. W podsumowaniu swoich rozważań Sąd wskazał (strony 163 i 167), że: „Wbrew stanowisku prokuratora brak materiału dowodowego pozwalającego na przyjęcie, iż oskarżony podczas tego samego spotkania w dniu 12 grudnia 2014 r. przyjął od A.W. pieniądze w łącznej kwocie 4.500 zł, z czego 2.000 od A.W. oraz 2.500 zł od W.O.. Jak wyżej wskazano wersja ta oparta jest z jednej strony na zakwestionowanych wyjaśnieniach oskarżonego P., z drugiej zaś na treści powołanych przez prokuratora rozmów telefonicznych, które poddane szczegółowej ocenie z pominięciem zwłaszcza tendencyjnych opisów nagrań, na których treść zarzutu oparł autor aktu oskarżenia, nie pozwalają w żadnej mierze na wyciągnięcie jednoznacznego wniosku, iż torby prezentowe wręczone S. przez W. zawierały gotówkę, ani tym bardziej,

że zawierały gotówkę w kwotach powołanych w zarzucie”. W świetle powyższych wywodów trudno uznać za wystarczające stwierdzenie oskarżyciela, zawarte w uzasadnieniu apelacji, iż przyjęcie, że oskarżeni otrzymali jedynie alkohol jest sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym, co czyni apelację także i w tym zakresie niezasadną.

11. Błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i w konsekwencji błęd w ustaleniach faktycznych zarzucono zaskarżonemu wyrokowi także w odniesieniu do czynów zarzuconych oskarżonym w pkt I.11 i II.27 (pkt XVIII i XXXV wyroku). Zachowanie oskarżonych polegać miało na przyjęciu od R.K. korzyści majątkowych: przez K.S. w postaci 5.000 zł i alkoholu, a przez M.P. 10.000 zł i alkoholu. W zaskarżonym pkt XVIII wyroku Sąd ustalił, że K.S. przyjął od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci butelki alkoholu o nieustalonej wartości, natomiast M.P. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu (pkt XXXV). Na stronach 23 – 24 apelacji prokurator kwestionuje te rozstrzygnięcia wskazując, że zgromadzony materiał dowodowy w postaci nagrań z gabinetu S. dowodzi trafności stawianych zarzutów, ponieważ widać na nim, jak oskarżony S. wyjmując z teczki otrzymanej uprzednio od R.K. plik banknotów, zwija je, opatruje gumką recepturką, umieszcza w swoim neseserze, a następnie dokonuje wpłaty 7.500 złotych na swój rachunek bankowy. W ocenie skarżącego koresponduje to z wyjaśnieniami oskarżonego P., który przyznał, że w dniu 12 stycznia 2015 r. otrzymał od R.K. 10.000 zł oraz z wyjaśnieniami R.K., który przyznał, że we wskazanym dniu był w siedzibie R. i wręczył K.S. alkohol. Zaprezentowane stanowisko ignoruje jednak wywody Sądu pierwszej instancji, które legły u podstaw skarżonego orzeczenia. Stanowisko Sądu znajduje się na stronach 18 – 19, 62, 90 – 91, 136 i 164 – 165 uzasadnienia – w odniesieniu do K.S. oraz na stronach 43 – 44, 69, 118 – 119, 147 – 149 i 182 – 183 uzasadnienia – w odniesieniu do M.P.. Warto w tym miejscu zacytować zarówno ustalenia, jak i rozważania poczynione przez Wojskowy Sąd Okręgowy. Na stronie 19 uzasadnienia swojego wyroku Sąd ustalił, że: W dniu 12 stycznia 2015 r. R.K. przyszedł do siedziby R. w B., jednak nie wszedł do gabinetu S., gdzie miała miejsce codzienna odprawa służbowa, w której brali udział m.in. oskarżony P.

i D.Z.. Na informację sekretarki >>pan K. idzie do szefa<< oskarżony wyszedł ze swojego gabinetu, nie mając żadnych przedmiotów ze sobą poza niewielkim przedmiotem przekazanym mu przez oskarżonego P., i spotkał się z R.K. na klatce schodowej R. w B., gdzie przyjął od R.K. zapakowany w torebkę prezentową alkohol o nieustalonej wartości i pożegnał K., który się spieszył. Po około 10 minutach oskarżony S. wrócił na odprawę do swojego gabinetu, niosąc torbę prezentową w kształcie jak na alkohol, którą umieścił w szafie, i czerwoną teczkę ze swoimi pieniędzmi, którą umieścił w biurku. Później tego samego dnia oskarżony S. siedząc sam w gabinecie, który miał otwarte drzwi, wyjął z biurka czerwoną teczkę, położył ją bokiem do drzwi wejściowych, wyjął z niej swoje pieniądze, które policzył i podzielił na część przeznaczoną na zakup Euro i drugą do wpłacenia do banku. W trakcie liczenia do otwartego gabinetu weszła na moment sekretarka, jednak oskarżony nie przerwał liczenia ani nie schował pieniędzy i teczki, tylko dokończył liczenie, a potem włożył pieniądze z powrotem do czerwonej teczki, którą schował do swojej teczki. Po południu tego samego dnia oskarżony S. udał się do oddziału Bank SA, gdzie wpłacił na swój rachunek bankowy 7.500 zł w gotówce”. Na szczególne podkreślenie zasługują wywody Sądu dotyczące oceny poszczególnych dowodów. Po pierwsze, Sąd uznał za wiarygodne wyjaśnienia S., że przyjął od K. tylko alkohol. Po drugie, oceniając zarejestrowany materiał dźwiękowy i wizualny stwierdził, że przydatne dowodowo są „W zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia w sprawie treść dźwiękowa w zrozumiałym fragmencie oraz warstwa wizualna w korelacji z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami S.. Brak wiarygodnych podstaw dla przyjęcia, że w dniu 12 stycznia 2014 r. S. przyjął od K. poza alkoholem jakiegokolwiek pieniądze, w szczególności, żeby miało to nastąpić podczas spotkania odbywającego się w pomieszczeniu służbowym nr [...] oskarżonego na terenie R. w B.. Momentu przekazania pieniędzy nie ma na samym (pewnie „nagranie – uwaga SN) z gabinetu oskarżonego, ponieważ tego dnia K. tam zwyczajnie nie było, co wynika wprost z przedmiotowego nagrania. W braku dalszych dowodów nie sposób wykluczyć wersji oskarżonego S., zgodnie z którą

dostał od K. wyłącznie alkohol, a wprawdzie liczył w swoim gabinecie pieniądze, ale były to jego pieniądze, które wcześniej planował tego dnia wpłacić do banku, i po które >>być może<< zszedł do auta w międzyczasie. Wersji tej nie wyklucza także czasokres zdarzeń, skoro nieobecność oskarżonego S. na odprawie w jego gabinecie trwała około 10 minut. Potem zresztą oskarżony wpłacił do banku pieniądze, ale nie w powołanej w zarzucie kwocie 5.000 zł, tylko 7.500 zł, co wynika z historii rachunku. Należy podkreślić, że zawarte w uzasadnieniu aktu oskarżenia stwierdzenie prokuratora, jakoby >>na powyższym nagraniu widać, jak oskarżony S. wyjmując z otrzymanej torby banknoty i układa je dzieląc na części<<, nie znajduje oparcia w faktycznym zapisie i w istocie jest domysłem autora aktu oskarżenia. Podobnie chybiona jest także dalsza część tego obciążającego intencjonalnie oskarżonego stanowiska, jakoby powyższe wskazywało >>na otrzymanie przez niego kwoty 5.000 zł<<. Dalszego uzasadnienia brak, wobec czego nie sposób zrekonstruować podstaw, na jakich oparto wnioskowanie, że skoro oskarżony układał, dzieląc na 5 części, to musiało to być akurat 5.000 zł, a nie inna kwota, nie mówiąc już o tym, że na nagraniu audiowizualnym z uwagi na oddalenie kamery i stosunkowo niską jakość obrazu wcale nie widać, żeby oskarżony miał wtedy układać akurat banknoty, ani też, żeby miał tworzyć dokładnie 5 części, a nie 6 czy 8, jak może wynika z nagrania”. Jak łatwo zauważyć, czytając wywody zawarte w apelacji, skarżący nawet nie próbował zmierzyć się z przytoczonym stanowiskiem Sądu, ograniczając się jedynie do zaprezentowania swojej wersji zdarzenia. Jako jedną z podstaw dowodowych uzasadniających rozważany zarzut, skarżący przywołuje wyjaśnienia oskarżonego M.P., w których przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Twierdzenie to pomija jednak całkowicie znajdujące się na stronach 147 – 149 rozważania Sądu skupiające się na krytycznej ocenie tych wyjaśnień. Nie dostrzegając potrzeby powtarzania argumentacji Sądu przypomnieć należy, że wyjaśnienia te były niespójne i niekonsekwentne, a nadto pozostają w sprzeczności z nagraniami z dnia 12 stycznia 2015 r., z których w oczywisty sposób wynika, że tego dnia R.K. nie był w gabinecie oskarżonego S., co

podważa także wiarygodność samego K. opisującego zdarzenia z tej daty. Dodać również należy, na co zwrócono uwagę w rozważaniach Sądu, że nagrania z dnia 22 grudnia 2014 r. i 12 stycznia 2015 r. były niskiej jakości, częściowo całkowicie niezrozumiałe i nieczytelne. Wobec niewykonania przez prokuratora postanowienia Sądu wydanego na podstawie art. 396a k.p.k., trafnie pominięto owe nieczytelne zapisy w podstawie dowodowej, bowiem zgodnie z art. 396a § 4 k.p.k. nie mogły być one wykorzystane na niekorzyść oskarżonych.

Kierując się powyższym uznać należało, że zarzut prokuratora zmierzający do zakwestionowania wyroku Sądu pierwszej instancji w omawianym zakresie, jest niezasadny.

12. W pkt 28 aktu oskarżenia postawiono M.P. zarzut przyjęcia od - J.S. korzyści majątkowych w łącznej kwocie 80.000 złotych. Głównym dowodem obciążającym oskarżonego były jego wyjaśnienia, w których – przynajmniej na pewnym etapie postępowania przyznał się do popełnienia tego czynu. Wojskowy Sąd Okręgowy uniewinnił jednak oskarżonego, kwestionując wiarygodność jego wyjaśnień (pkt XXXVI wyroku). Na stronach 22 – 23 uzasadnienia apelacji prokurator zarzucił, że dokonana przez Sąd ocena wyjaśnień oskarżonego jest bezkrytyczna. W ocenie skarżącego Sąd nietrafnie uznał, że niekorzystne dla oskarżonego wyjaśnienia zostały złożone instrumentalnie „na potrzeby poprawy ówczesnej sytuacji oskarżonego w postępowaniu przygotowawczym, w tym zwłaszcza dla doprowadzenia do uchylecia zawieszenia w czynnościach służbowych skutkującego obniżeniem bieżącego uposażenia lub dla uniknięcia tymczasowego aresztowania”. Według prokuratora Sąd wielokrotnie posługuje się stwierdzeniami, że wyjaśnienia te były „byle jakie”, „w oczywisty sposób sprzeczne z innymi dowodami” a także „częściowo wprost kłamliwe i manipulowane”. Jako przykład błędnej oceny tego dowodu skarżący przywołuje wskazane na wstępie rozstrzygnięcie w sytuacji, w której oskarżony opisał zdarzenie, o którym „organa ścigania wcześniej nie wiedziały, na podstawie zgromadzonego do tamtego momentu materiału

dowodowego. Stwierdzenie zatem, że podejrzany chciał polepszyć swoją sytuację, jednocześnie obciążając się tak poważnym czynem (nie zarzucanym w danym momencie) jest pozbawione logiki. Nie da się tym samym zaakceptować stanowiska Sądu, które w całości odmawiało wiarygodności tym, obszernym i spontanicznym wyjaśnieniom P. tylko dlatego, iż faktycznie odwołał on je przed Sądem, ponieważ nie wyrażono zgody na dobrowolne poddanie się, oczekiwanemu przez niego, wymiarowi kary”.

Zaprezentowane stanowisko odrywa się od rzeczywistej argumentacji Sądu zawartej na stronach 44 – 45, 69 – 70, 119, 149 – 151 i 183 (sekcje 1.1.26, 1.2.26 i 3.5) uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Na szczególną uwagę zasługują wywody Sądu znajdujące się na k 149 – 151 odnoszące się do oceny wyjaśnień oskarżonego. Nie dostrzegając potrzeby przytaczania w całości motywacyjnej części orzeczenia poświęconej omawianej kwestii, zwrócić należy uwagę, że przesłankami uznania obciążających oskarżonego wyjaśnień za niewiarygodne były m.in.:

- fakt odwołania tych wyjaśnień w toku postępowania sądowego (w sprawie nie ma innych dowodów wskazujących na sprawstwo oskarżonego),
- szczególne okoliczności, w których doszło do przyznania się do winy (uprzednie kilkukrotne przesłuchiwanie oskarżonego, stan fizyczny i psychiczny, w jakim się znajdował),
- sprzeczności w treści wyjaśnień,
- brak konsekwencji i niewiarygodność wyjaśnień oskarżonego w odniesieniu do innych czynów (np. przyznanie się do popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II.25, którego nie mógł popełnić).

Prokurator zwraca uwagę w szczególności na fakt, że oskarżony złożył niekorzystne dla siebie wyjaśnienia, mimo że wówczas nie był jeszcze podejrzany o popełnienie tego czynu, a organy ścigania nie

wiedziały nic o tym przestępstwie korupcyjnym. Tak stanowcze postawienie sprawy nie zasługuje na akceptację, bowiem ignoruje treść wyjaśnień oskarżonego składanych w dniu 7 lipca 2015 r. (k – 346 i następne), podczas przesłuchania rozpoczętego o godzinie 14:30. Składając wyjaśnienia jako podejrzany M.P. mówił m.in. o swoich relacjach z - J.S. i opisywał swoje z nim spotkania. Wyjaśnił w szczególności o spotkaniu na stacji benzynowej w B., powódzie spotkania związanym z pełnioną przez niego funkcją i działalnością gospodarczą - J.S.. Wprawdzie podczas tej czynności procesowej oskarżony stwierdził, że J.S. nie udzielił mu żadnej korzyści majątkowej, a także udzielenia takiej korzyści nie obiecywał, to jednak, co oczywiste, relacje łączące go z - J.S. były przedmiotem zainteresowań przesłuchującego go funkcjonariusza.

W świetle powyższych okoliczności dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena wyjaśnień oskarżonego P. nie razi dowolnością, co – w sytuacji braku innych dowodów – uzasadniło wydane rozstrzygnięcie. Apelacja prokuratora w tej mierze ma charakter wyłącznie polemiczny, zatem podniesiony w niej zarzut nie jest trafny.

13. Apelacja prokuratora jest niezasadna także w zakresie kwestionującym prawidłowość rozstrzygnięć Sądu pierwszej instancji, co do czynów oskarżonych, które zakwalifikowano w akcie oskarżenia z art. 305 § 2 k.k. Środek odwoławczy (strony 25 – 26) jest w tej części rażąco niespójny, ponieważ wywody uzasadnienia w ogóle nie przystają do treści podniesionego zarzutu. Przypomnieć trzeba, że w apelacji zarzucono obrazę prawa procesowego, która zaowocowała błędem w ustaleniach faktycznych. Tymczasem wywód uzasadnienia apelacji skupia się na analizie prawa materialnego i dąży do wykazania, że w sprawie doszło do błędnego wyłożenia znamienia „działania na szkodę” w rozumieniu art. 305 § 2 k.k. Wprawdzie, jak już wspomniano, przy zarzucie obrazy art. 167 k.p.k. (strona 21 apelacji) podniesiono, że brak inicjatywy dowodowej Sądu z urzędu doprowadził do wydania wyroku w omawianym zakresie w oparciu o niepełny materiał dowodowy, trudno jednak znaleźć choć jedno konkretne

wskazanie dowodu, który został pominięty i mógł mieć istotne znaczenie z punktu widzenia prawidłowości ustaleń faktycznych. Pomijając sprzeczność zarzutu z uzasadnieniem apelacji przypomnieć trzeba, że zarzut obrazy prawa materialnego ma charakter samoistny. Oznacza, że dopuszczalne jest kwestionowanie sposobu dokonanej wykładni, zastosowania bądź niezastosowania prawa materialnego tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutu nie są ustalenia faktyczne. W świetle powyższego uznać należy, że twierdzenia skarżącego, iż błędnie wyłożono znamię „działania na szkodę”, a nadto przyjęcie, iż „wobec niedostatecznej określoności znamienia >>wejścia w porozumienie<< nie sposób wskazać granicy uzgodnień pomiędzy uczestnikami, od której trzeba uznać, że >>porozumienie<< w rozumieniu art. 305 k.k. już istniało” prowadzi do tego, że przepis art. 305 k.k. jest „martwy”, nie może prowadzić do wzruszenia skarżonych rozstrzygnięć, gdyż z wywodów Sądu wynika, że nie poczynił on ustaleń, iż w sprawie doszło do porozumień pomiędzy poszczególnymi osobami, które warunkują przecież odpowiedzialność za zмовę przetargową na podstawie wskazanego wyżej przepisu.

W odniesieniu do poszczególnych czynów wynika to jednoznacznie z rozważań Sądu pierwszej instancji:

- zarzut I.16 w odniesieniu do K.S. oraz II. 29 co do M.P. (odpowiednio pkt XXII i XXXVII wyroku) – strony 171 – 172 i 183 – 184 uzasadnienia wyroku. Dla odtworzenia sposobu myślenia Sądu przytoczyć można fragment zawartej we wskazanych fragmentach uzasadnienia argumentacji: „Dalej należy zauważyć, iż o ile można uznać, iż S. i L. kontaktowali się ze sobą telefonicznie w sprawie przedmiotowego przetargu, to po pierwsze brak dowodów na to, żeby także P. w tych kontaktach z L. uczestniczył, po drugie zaś wobec niedostatecznej określoności znamienia >>wejścia w porozumienie<< nie sposób wskazać granicy uzgodnień pomiędzy uczestnikami, od której trzeba uznać, że >>porozumienie<< w rozumieniu art. 305 k.k. już zaistniało. W przedmiotowej sprawie w braku dalszej inicjatywy dowodowej oskarżyciela nawet gdyby przyjąć, że S. i L. weszli w

porozumienie, to nie wiadomo jaka była jego treść (...). Z przytoczonego fragmentu jasno zatem wynika, że zasadniczym powodem uniewinnienia oskarżonych była niemożność ustalenia, że doszło do porozumienia w rozumieniu art. 305 § 2 k.k.;

- zarzut I.17 i II.30 (pkt XXIII i XXXVIII wyroku) – podobne do przytoczonych wyżej argumenty zawarto na stronach 172 – 173 i 184 – 185 uzasadnienia wyroku, przy czym w odniesieniu do oskarżonego P. dobitnie podkreślono, że nie ma dowodów na to by brał on udział w przestępczym porozumieniu;

- zarzut I.18 (pkt XXIV wyroku) – argumenty przemawiające za uniewinnieniem K.S. zawarto na stronach 173 – 175 uzasadnienia. Również i w tym wypadku Sąd wyłożył, że nie sposób ustalić, by doszło do porozumienia, o którym mowa w art. 305 § 2 k.k., przy czym uczynił to analizując zgromadzone w sprawie dowody i poddając je krytycznej ocenie;

- zarzut I.19 (pkt XXV wyroku) – podobnie jak wcześniej, Sąd nie ustalił, by K.S. zawarł porozumienie z inną osobą i uczestniczył w zмовie przetargowej, a swoje stanowisko w tej mierze uzasadnił;

- zarzuty I.20, I.21, I.22, I.23 i II.31, II.32, II.33, II.34 (pkt XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX i XXXIX, XL, XLI i XLII wyroku) – na stronach 176 – 182 i 185 – 191 Sąd i w tych wypadkach nie ustalił, że oskarżeni S. i P. uczestniczyli w bezprawnym porozumieniu.

Reasumując stwierdzić trzeba, że apelacja prokuratora w omawianym zakresie okazała się nietrafna, ponieważ;

- nie wykazano, by doszło do obrazy prawa procesowego, a w konsekwencji błędu w ustaleniach faktycznych,

- zasadniczym powodem uniewinnienia oskarżonych było przyjęcie przez Sąd, że w świetle zgromadzonych dowodów nie można było ustalić, by brali oni udział w porozumieniu w rozumieniu art. 305 § 2 k.k., a apelacja nie zawiera argumentów, odwołujących się do konkretnych dowodów, godzących w stanowisko Sądu,

- wyartykułowany w uzasadnieniu apelacji zarzut obrazy prawa materialnego jest wadliwy, bowiem może być odnoszony do niekwestionowanych ustaleń faktycznych, co w rozważanej sprawie nie miało miejsca, a nadto – zważywszy na powody uniewinnienia – kwestia rozumienia znamienia „działania na szkodę” nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, zatem odnoszenie się do trafności wywodów Sądu dotyczących tej kwestii, jest bezprzedmiotowe.

III

Za zasadne uznać należało zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych, które legły u podstaw wydania rozstrzygnięć o umorzeniu postępowania w odniesieniu do J.S. (pkt XIII, XVIII i XIX wyroku) i do M.P. (pkt XXXII wyroku) ze względu na znikomą społeczną szkodliwość przypisanych im czynów. We wszystkich wskazanych wypadkach Sąd ustalił, że oskarżeni, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjęli od ustalonej osoby korzyść majątkową w postaci butelki alkoholu o nieustalonej wartości.

Decydując się na umorzenie postępowania Sąd, w każdym wypadku, deklarował, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu brał pod uwagę okoliczności o charakterze przedmiotowym (rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu), jak i podmiotowym (waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, postać zamiaru, motywacja sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia). Mimo wymienienia wszystkich przesłanek, które – stosownie do art. 115 § 2 k.k. – należy brać pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu, Sąd w rzeczywistości uwzględnił zaledwie kilka z nich. W szczególności podkreślono, że nie ustalono wartości przyjętego alkoholu, która – w wersji dla oskarżonych najkorzystniejszej – mogła wynosić kilkanaście złotych oraz to, że oskarżonych i osoby wręczające im korzyści łączyła uprzednia

znajomość towarzyska, byli z sobą na „ty”, a nadto istnieje powszechnie przyjęty zwyczaj obdarowywania gospodarza – mężczyzny alkoholem. Przedstawiona argumentacja nie wytrzymuje krytyki. Prokurator słusznie zarzucił, że Sąd nie dokonał rzetelnej całościowej oceny stopnia społecznej szkodliwości czynów pomijając, że:

- powodem wręczenia korzyści nie były wyłącznie przyjacielskie relacje między oskarżonymi, a osobami wręczającymi korzyści; Sąd ustalił przecież, że korzyści te wręczane były w związku z pełnionymi przez oskarżonych funkcjami, a osoby wręczające zainteresowane były uzyskiwaniem i realizowaniem zamówień publicznych, za które oskarżeni odpowiadali,

- przypisane oskarżonym czyny zagrożone są surową karą (w typie podstawowym od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności), co stanowi istotny wyznacznik dla oceny stopnia społecznej szkodliwości dla konkretnego zachowania wypełniającego znamiona omawianego typu czynu,

- obowiązek zachowania bezstronności w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych należy do podstawowych obowiązków funkcjonariuszy publicznych odpowiedzialnych za takie postępowania; podkreślić należy, że standardem powinno być takie postępowanie, które wyklucza możliwość formułowania przez uczestników postępowania, bądź osoby postronne, zarzutu stronniczości;

- oskarżeni byli doświadczonymi starszymi oficerami, pełniącymi służbę na swoich stanowiskach od wielu lat, byli zatem „zorientowani co do zakresu swych obowiązków służbowych oraz ograniczeń wiążących się z zasadami utrzymywania kontaktów wykonawcami”.

W świetle powyższego uznać należało, że niewysoka wartość poszczególnych korzyści osiągniętych przez oskarżonych oraz rodzaj relacji łączących ich z osobami, które im te korzyści wręczały nie może

decydować o uznaniu, że poszczególne czyny charakteryzuje znikomy stopień ich społecznej szkodliwości.

Konsekwencją powyższych rozważań była konieczność uchylenia wyroku w omawianym zakresie i przekazania sprawy w tej części Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

W świetle art. 437 § 2 k.p.k. wydanie takiego orzeczenia kasatoryjnego jest możliwe tylko wówczas, gdy zaistnieją przesłanki z art. 439 § 1 k.p.k., zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, albo w wypadku wskazanym w art. 454 k.p.k. Ostatni z wymienionych przepisów stanowi, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. Postępowanie karne zostało wobec oskarżonych umorzone, a w świetle poczynionych rozważań w sprawie zachodzą podstawy do ich skazania za powyższe czyny (wyrok pierwszej instancji nie został w omawianym zakresie zaskarżony na korzyść oskarżonych, wniesiona na niekorzyść oskarżonych apelacja prokuratora okazała się skuteczna, a ze względu na zagrożenie ustawowe – we wszystkich wypadkach wskazano, że oskarżeni wypełnili swoim zachowaniem znamiona typu czynu z art. 228 § 1 k.k. – warunkowe umorzenie postępowania nie jest możliwe; warunkowego umorzenia postępowania nie stosuje się do sprawcy przestępstwa zagrożonego karą przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności – art. 66 § 2 k.k.).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji będzie związany powyższymi uwagami, o ile nie zmieni się podstawa dowodowa przyszłego rozstrzygnięcia.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 626 § 1 i 636 § 2 w zw. z art. 633 k.p.k.

